

Lokala klimatkontrakt som skalnings- mekanism för företags- engagemang

Viable Cities viablecities.se

Titel: Lokala klimatkontrakt som skalningsmekanism för företagsengagemang

Författare: Lena Holmberg

Serie: Viable Cities Rapport 2025:1

ISBN: 978-91-7899-033-7

Publicerad: februari 2025

Utgivare: Viable Cities

Om Viable Cities

Viable Cities är ett program inriktat på innovation för klimatneutrala och hållbara städer. Uppdraget är att snabba på klimatomställningen i städer till 2030, med digitalisering och medborgar-engagemang som möjliggörare. Programmet får stöd i en gemensam satsning av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Viable Cities samordnas av KTH.

Fritt tillgängligt med vissa rättigheter förbehållna. Viable Cities vill ha största möjliga spridning av de publikationer vi ger ut. Därför kan publikationerna utan kostnad laddas ner via www.viablecities.com. Vår hantering av upphovsrätt utgår från Creative Commons Erkännande-IckeKommersiell-DelaLika (läs mer på www.creativecommons.se). Det innebär i korthet att det är tillåtet att dela, det vill säga att kopiera, distribuera och sända, remixa, anpassa och bygga vidare på verket, på villkor att Viable Cities och författaren anges, ändamålet är icke kommersiellt och bearbetningar licensieras under samma villkor.

Viable Cities programkontor

Kungliga Tekniska Högskolan, KTH | Drottning Kristinas väg 43B | 100 44 Stockholm

www.viablecities.se

Med stöd från

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

 Energimyndigheten

FORMAS

Strategiska
innovations-
program

Sammanfattning

“To digitalise and decarbonise the economy and increase our defence capacity, the investment share in Europe will have to rise by around 5 percentage points of GDP to levels last seen in the 1960s and 70s. This is unprecedented: for comparison, the additional investments provided by the Marshall Plan between 1948-51 amounted to around 1-2% of GDP annually.

If Europe cannot become more productive, we will be forced to choose. We will not be able to become, at once, a leader in new technologies, a beacon of climate responsibility and an independent player on the world stage. We will not be able to finance our social model. We will have to scale back some, if not all, of our ambitions.” Mario Draghi, “The future of European competitiveness¹”, 2024

Viable Cities utgår från att samverkan mellan olika aktörer krävs för att lyckas med missionen Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser. Denna studie utforskar företagens roll och möjligheter kopplat till de lokala klimatkontrakt som drygt hälften av de 23 städer som ingår i Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030 har implementerat och därigenom engagerat över 500 företag. Flera städer använder också lokala klimatkontrakt för att engagera fler typer av aktörer, inte minst bland civilsamhället, men fokus i just denna rapport ligger på samverkan med företag.

Städerna använder olika begrepp som exempelvis avtal, åtagande och medlemskap för sitt organiserade samarbete med bland andra företag med utgångspunkt i någon form av gemensam överenskommelse. I rapporten används genomgående ”lokalt klimatkontrakt” som samlingsbegrepp för att kontrastera det mot det kontrakt som staden skriver med Viable Cities och myndigheterna: Klimatkontrakt 2030.

Studien fokuserar samverkan med det privata näringslivet och berör endast kort relationen till kommunala eller andra offentligt ägda bolag. Den är inte en utvärdering av de lokala klimatkontrakten vad gäller vilken påverkan de har haft på klimatomställningsarbetet. Istället har syftet varit att sprida erfarenheter samt hitta ledtrådar till gemensam utveckling och identifiera kunskapsluckor. Det är också viktigt att betona att städerna bedriver ett omfattande samverkansarbete med olika aktörer, där lokala klimatkontrakt är ett bland många verktyg och att verktygslådan är i ständig utveckling varför resultaten i denna studie behöver sättas i ett större sammanhang.

Studien har genomförts genom enbart analys av offentligt skriftligt material. Ett fortsatt arbete skulle kunna inkludera andra källor, exempelvis intervjuer och workshoppar med representanter från både kommuner och företag. Ett sådant mer interaktivt arbete skulle också bättre kunna fånga det stora arbetet bakom ett lokalt klimatkontrakt som en pågående och komplex process vars utformning och genomförande är en konsekvens av många faktorer som exempelvis resurser, organisering, historik och politisk inriktning.

Resultat

I studien har en analys genomförts av (a) städernas information om de lokala klimatkontrakten, (b) vilka företag som har engagerats samt (c) beskrivningen av samverkan med näringslivet i det nationella klimatkontraktet.

Städernas information om de lokala klimatkontrakten

Analysen av städernas information om sina respektive lokala klimatkontrakt visade att majoriteten av städerna har skapat ett kontrakt som riktar sig till alla organisationer med anknytning till staden, medan två riktade sig enbart till företag. Det finns en stor spännvidd i när städerna började med denna verksamhet, från 2010 och framåt men majoriteten startade efter 2019.

Av 13 städer så angav sex att de lokala klimatkontrakten hade ett fokus på vissa områden, där tre hade en tydlig koppling till färdplanen enligt Klimatkontrakt 2030. Samtliga angav både transport/mobilitet och energi/elektrifiering som fokusområden, medan fyra angav bygg respektive konsumtion som viktiga.

Gemensamt för alla lokala klimatkontrakt är att det finns någon form av gemensam målbild som beskrivs i termer av *argument* för att man som organisation ska gå med, vilka *erbjudanden* det finns att ta del av och vilka *villkor* som ställs för att man ska få vara med i gemenskapen där de sista två aspekterna kan sägas utgöra själva kontraktssdelen.

Sammantaget är det möjligt att se ett mönster i att den mest grundläggande formen av lokalt klimatkontrakt utgår från argumentet om att det är viktigt att tillsammans ställa sig bakom den gemensamma målbilden, erbjudanden om nätverkande och kunskapsutbyte, samt att villkoret för detta är att man lovar att bidra till stadens utsläppsminskning samt delta i nätverkets kunskapshöjande aktiviteter. Företagen förväntas i nuläget sällan bidra i planering av insatser eller strategiska diskussioner och kommunen ger heller inga detaljerade utfästelser kring hur man genom förändringar av sin verksamhet kommer skapa bättre förutsättningar för företagen. Denna form av samverkan är relativt enkel och snabb att åstadkomma och kräver ingen specifik kunskap vad gäller affärsutveckling eller bransch.

Några få städer ställde mer långtgående krav av mer systemförändrande karaktär som exempelvis ta upp konsumtionsbaserade utsläpp, driva utveckling även i hela värdekedjan/branschen, integrera klimatfrågorna i verksamhetens affärsstrategi eller koppla till branschstandard som exempelvis Fossilfritt Sverige.

För att kunna erbjuda rådgivning och systemförändring, samt ställa krav på analyser, rapportering och systemförändring krävs omfattande och specialiserade kompetenser vilket troligen också ställer högre krav på samverkan inom den kommunala organisationen.

Företagens engagemang

Sammanlagt har de 13 städerna mobiliserat näringslivet genom över 500 lokala klimatkontrakt med företag, där de allra flesta är unika bolag som bara finns med i en stads satsning. Det finns både likheter och skillnader mellan städerna med avseende hur många och vilka bolag som har engagerats, både vad gäller storlek och bransch. Många bolag inom transport-, energi- samt

fastighets- och byggbranschen är representerade liksom de stora teknik konsulterna. Däremot syns företag inom exempelvis jordbrukssektorn, livsmedel, IT, mode och kultur och kreativa näringar mer sällan.

En analys gjordes även av de kommunala bolagens medverkan, eftersom dessa har en möjlighet att påverka både branscher och värdekedjor, samt vara goda förebilder. Tio städer hade med kommunala bolag i det lokala klimatkontraktet men ingen av dessa hade med samtliga sina kommunala bolag (hel- eller delägda). De medverkande kommunala bolagen hade verksamhet inom energi, fastighet, återvinning, VA, parkering, hamn, kultur och turism vilket givetvis också speglar skillnader i förutsättningar och satsningar.

Resultaten visade också att sett utifrån den totala mängden företag i respektive kommun, så har städerna hittills haft möjlighet att engagera endast en liten andel vilket föranleder att ifrågasätta om en målsättning att engagera alla genom lokala klimatkontrakt är möjlig eller önskvärd. Det kan vara så att satsningar på lokal och/eller nationell nivå istället ska inriktas mot grupper av företag för att snabbare nå hävstångseffekter. För att få ett lite vidare perspektiv på företagen och ett underlag till fortsatt diskussion kring eventuella satsningar på olika nivåer gjordes en serie analyser:

- I den första matchades listan av företag som ingått ett lokalt klimatkontrakt med en lista över de **15 största svenska företagen**. Resultaten visar att av dessa så har nästan hälften skrivit på lokala klimatkontrakt.
- En samkörning av de **100 största leverantörerna** till hela den offentliga sektorn och de som skrivit på lokala klimatkontrakt samt medlemsregistret för Viable Cities visade på 14 träffar och av dessa så fanns 10 representerade i flera städer. Genom att bryta ned denna data ytterligare, skulle det vara möjligt att ringa in viktiga leverantörer till flera kommuner för eventuella gemensamma initiativ.
- Vid en analys av de 20 företag (både privata och offentliga) som **släpper ut mest koldioxid** 2022 finns de flesta företagen i andra städer än de 13 som har lokala klimatkontrakt. Några kommunala bolag finns med på listan men endast ett privat: SSAB, som har skrivit på det lokala klimatkontraktet i Borlänge. Beroende på vilka städer som kommer med i Viable Cities initiativ Klimatneutrala städer 2030 framåt så kan denna vinkel bli mer eller mindre intressant att utforska.
- En analys av Viable Cities 80 privata **företagsmedlemmar** visade att 17 skrivit på ett lokalt klimatkontrakt. Av dessa verkar tio i fler än en stad. Här finns en potential till eventuella gemensamma insatser för att informera medlemmar om möjlighet till lokala klimatkontrakt i flera städer.
- Flera av de företag som bara har skrivit på ett lokalt klimatkontrakt med en stad har verksamhet på fler **orter**. Här finns en möjlighet till en relativ enkel utökning genom ett engagemang på koncernnivå.
- 16 företag medverkar förutom i lokala klimatkontrakt även i **nationella och internationella klimatinitiativ**. Här finns en möjlighet till samverkan med företagets samverkansorganisationer för att på så sätt kombinera engagemang på olika nivåer.

Samverkan med näringslivet i det nationella klimatkontraktet

En analys av städernas nationella klimatkontrakt visar på stora skillnader vad gäller hur detaljerad man är i beskrivningen av sin samverkan med näringslivet. Detta gäller oavsett om man har ett lokalt klimatkontrakt eller ej. Beskrivningarna tenderar att vara i form av en lista av exempel på projekt, initiativ och eller nätverk man antingen tagit initiativ till eller medverkar i snarare än en beskrivning av en strategi och handlingsplan. Endast i undantagsfall förekommer en referens till kommunens näringslivsstrategi eller liknande.

Det är ingen som här nämner de utmaningar som näringslivet står inför både generellt vad gäller klimatomställning och -anpassning, men också kopplade till EU:s Gröna giv med de nya lagar och regler som införs successivt. Inte heller förs något resonemang om klimatomställningsrisker. Omvänt gäller att ingen heller beskriver eventuella fördelar för det lokala näringslivet som förändringarna kan medföra.

Analys och diskussion

Mobiliseringen av fler än 500 företag genom lokala klimatkontrakt är unikt och de svenska kommunernas samverkan med näringslivet bland annat genom lokala klimatkontrakt har redan rönt internationellt intresse. Det skapar en bra grund för ett fortsatt gemensamt arbete för att nå missionen, både inom Sverige och internationellt.

Studien visar att städernas kreativitet vad gäller lokala klimatkontrakt har skapat på många möjligheter för städerna att fånga upp idéer direkt från varandra samt för Viable Cities programledning och myndigheter att utveckla sitt stöd till städer och företag vad gäller denna form av samverkan. Detta gäller bland annat metoder för uppskalning via replikering och mekanismer för att engagera fler städer och företag (skala ut) som exempelvis nyttja lågt hängade frukter som företag som redan är engagerade i andra städer eller som medlemmar i Viable Cities, bättre nyttja aktörer i innovationsekosystemet, använda olika former av geografisk spridning som exempelvis innovationsdistrikt eller genom att vara ännu mer lyhörda för företagens uttryckta behov i olika undersökningar samt eventuellt skruva på villkoren.

En annan utvecklingslinje är att via policyförändring (skala upp) där städernas inriktning mot olika insatsområden visar vägen men där det också finns möjligheter att fokusera vissa teknikområden. Här finns också möjlighet att kroka arm med andra initiativ som exempelvis de satsningar som nu sker inom ramen för Impact Innovation men även andra pågående strategiska innovationsprogram.

Ett tredje utvecklingsområde är förändring av tankesätt (skala djupt) där studien pekar på olika, delvis konflikterade sätt att se på företag i klimatomställningssammanhang som kan vara bra att synliggöra för att förenkla och förstärka samverkan ännu mer. Företagen kan givetvis ses som lokala utsläppare, men också som innovationsmotorer och skapare av kapital för investeringar men kanske framför allt som en del av medborgarengagemanget.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och design av studie.....	8
2	Resultat	11
2.1	Städernas lokala klimatkontrakt.....	11
2.2	Företagen i de lokala klimatkontrakten.....	13
2.3	Samverkan med näringslivet i städernas nationella klimatkontrakt	15
3	Analys, syntes och diskussion.....	19
3.1	Skala ut	19
3.2	Skala upp	24
3.3	Skala djupt.....	27
3.4	Slutord	32
	Bilaga A. Metoder.....	33
	Bilaga B. Kategorier	37
	Bilaga C. Företagen.....	58
	Bilaga D. Syntes	69

1 Bakgrund och design av studie

“So I want to be clear. We will stay the course on our new growth strategy and the goals we set for 2030 and 2050. Our focus now will be on implementation and investment to make it happen on the ground. This is why I will put forward a new Clean Industrial Deal in the first 100 days. It will channel investment in infrastructure and industry, in particular for energy-intensive sectors. This will help create lead markets in everything from clean steel to clean tech and it will speed up planning, tendering, and permitting. We must be faster and simpler. Because Europe is decarbonising and industrialising at the same time.” Ursula von der Leyen²

Samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället är en grundpelare i Viable Cities. Vad gäller just näringslivet så finns exempelvis i dagsläget 80 företagsmedlemmar och flera representanter för företag finns med i styrelsen. Samverkan med näringslivet efterfrågas i Viable Cities Klimatkontrakt 2030 och genom åren har samverkan mellan kommun och företag vad gäller klimatomställning gjorts möjlig genom bland annat utlysningar och medverkan i Transition Lab Forum. Företagens roll i klimatomställningen har även varit tema för en klimatfrukost 2022³.

Som rapporten ”Klimatkonkurrenskraft genom samverkan mellan kommun och företag⁴” visar så samverkar kommuner redan på många olika sätt med företag för att adressera klimatomställning och -anpassning. En analys av exempel visade att samverkan kan grupperas inom främst tre olika typer av insatsområden: branschspecifika insatser, allmänna näringslivsinsatser och innovationssamverkan. Att organisera lokala klimatkontrakt är ett exempel på samverkan i den portfölj av insatser som städerna använder i sitt gemensamma omställningsarbete med olika aktörer.

Vid en workshop på Transition Lab Forum 2022 i Skellefteå presenterades och diskuterades flera lokala klimatkontrakt som exempelvis Växjö och Uppsalas. Därefter drog många av de 23 städer som ingår i Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030 igång ett arbete med att skapa lokala klimatkontrakt, delvis inspirerade av de städer som gått före och delvis som en respons på uppmaningen att skapa omställningsarenor⁵ för samverkan med olika aktörer. Denna samling av lokala klimatkontrakt är troligen unik då Sverige var tidigt ute med att skapa en nationell stödplattform (Viable Cities) med en sammanhållen samverkan mellan ett stort antal städer.

Många fler städer kommer med stor sannolikhet komma att ingå i Viable Cities program under 2025 som ett resultat av 2024 års utlysning. En förhoppning är att denna studie av de lokala klimatkontrakten kan bidra till att snabba upp lärandet mellan de städer som för närvarande ingår i programmet och skapa en bra plattform för de nya. Ett annat syfte var att tillsammans utforska möjliga utveckling av Viable Cities gemensamma lärandemiljö Transition Lab⁶ och potentiellt också skapa lärdomar inför kommande utlysningar samt för de myndigheter som skriver under Klimatkontrakt 2030. Förhoppningen är också att kunna bidra i utvecklingen av andra nationella plattformar inom ramen för samverkansprojekten CapaCITIES⁷ och NetZeroCities⁸.

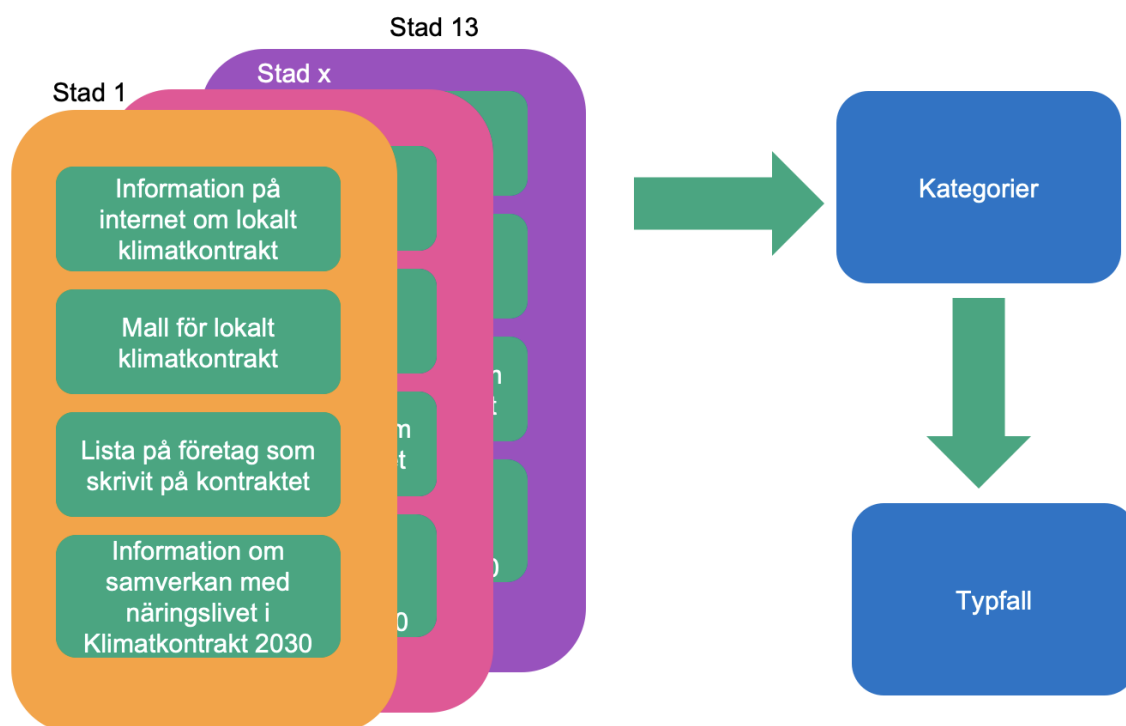
I studien har en analys genomförts för att identifiera kvalitativa skillnader vad gäller (a) städernas information om de lokala klimatkontrakten, (b) vilka företag som har engagerats samt (c) städernas beskrivningar av samverkan med näringslivet i det nationella klimatkontraktet. I materialet ingår de

13 städer som aktivt arbetade med någon form av lokalt klimatkontrakt med inriktning mot företag när studien genomfördes under sommaren 2024.

Nedanstående bild ger en schematisk beskrivning av undersökningens utformning, som har varit iterativ till sin karaktär. Även annan typ av data har använts för att bättre beskriva de företag som medverkar i de lokala klimatkontrakten. En mer detaljerad beskrivning av den använda metoden och de datakällor som ingår finns i bilaga A.

Figur 1. Beskrivning av studiens design.

I följande avsnitt presenteras en översikt över resultaten med hänvisningar till bilagor för mer detaljer och exempel. Därefter följer ett avsnitt med analys och diskussion inklusive rekommendationer vad gäller möjliga framtida studier. Som en del av analys- och syntesarbetet utvecklades tre typfall av lokala klimatkontrakt i form av illustrativa berättelser som kan inspirera fortsatt diskussion och utveckling.

“If evaluation is to be a positive force in the transition toward sustainability, evaluations would have to be conducted differently. Traditionally, evaluation has been best at providing knowledge for incremental development. Stepwise continuous improvement can deliver huge cumulative effects. However, when it comes to the sustainability crises, time is short and more fundamental change is needed”. Mickwitz, Neij, Johansson, Benner & Sandin (2021)⁹

Rapporten är omfattande och pekar på många olika möjliga utvecklingsvägar baserat på städernas kreativitet och konceptutveckling. Den är inte en utvärdering av de lokala klimatkontrakten vad

gäller vilken påverkan de har haft på klimatomställningsarbetet. Istället har syftet varit att hitta ledtrådar till gemensam utveckling och identifiera kunskapsluckor. Det är också viktigt att betona att städerna bedriver ett omfattande samverkansarbete med olika aktörer, där lokala klimatkontrakt är ett bland många verktyg varför resultaten behöver sättas i ett större perspektiv.

Studien har genomförts genom enbart analys av offentligt skriftligt material. Ett fortsatt arbete skulle kunna inkludera andra källor, exempelvis intervjuer och workshoppar med representanter från både kommuner och företag. Ett sådant mer interaktivt arbete skulle också bättre kunna fånga det stora arbetet bakom ett lokalt klimatkontrakt som en pågående och komplex process vars utformning och genomförande är en konsekvens av många faktorer som exempelvis resurser, organisering, historik och politisk inriktning.

2 Resultat

Bland de 23 städerna i Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030 har 13 någon form av lokalt klimatkontrakt som riktar sig till företag. En lista med dessa städer finns i bilaga B tillsammans med länkar till det material som använts för analysen.

Här redovisas först resultaten från analysen av städernas information om möjligheten att skriva under ett lokalt klimatkontrakt. En mer detaljerad beskrivning av analysen finns i bilaga C tillsammans med citat som exempel.

Därefter presenteras en översikt av vilka företag som valt att skriva under tillsammans med ett resonemang hur denna grupp företag relaterar till olika aspekter som största arbetsgivare, medlemskap i Viable Cities, och engagemang i flera städer. En mer utförlig beskrivning av analysen av företagen finns i bilaga C.

Till slut visas hur städerna valt att redovisa användningen av lokala klimatkontrakt i Viable Cities Klimatkontrakt 2030 med avseende på engagemang av näringslivet.

2.1 Städernas lokala klimatkontrakt

Analysen av städernas information om sina respektive lokala klimatkontrakt visade att majoriteten av städerna har skapat ett kontrakt som riktar sig till alla organisationer med anknytning till staden, medan två riktade sig enbart till företag och två till civilsamhället och företag. Det finns en stor spännvidd i när städerna började med denna verksamhet. Uppsala startade Klimatprotokollet redan 2010. Linköpingsinitiativet och Lunds Klimatallians började under 2018, följt av Malmö 2020. Umeå började med avsiktsförklaringar kopplade till Umeå Klimatfärdplan 2022 medan övriga städer startade 2023.

Av 13 städer så angav sex att de lokala klimatkontrakten hade ett fokus på vissa områden, där tre hade en tydlig koppling till färdplanen enligt Klimatkontrakt 2030. Samtliga angav både transport/mobilitet och energi/elektrifiering som fokusområden, medan fyra angav bygg respektive konsumtion som viktiga.

Städernas benämningar på de lokala klimatkontrakten skiljer sig åt vilket också speglar underliggande utgångspunkter vad gäller relationen mellan parterna. Vissa använder uttryck som åtagande eller kontrakt, medan andra utgår från avtal och avsiktsförklaring. För de tre initiativ som är mer av egna organisationer pratar man om medlemskap. Det finns också en stor variation i förväntningar på företagens medverkan i genomförande och planering av verksamheten.

Gemensamt för alla är dock att det finns någon form av gemensam målbild som beskrivs i termer av *argument* för att man som organisation ska gå med, vilka *erbjudanden* det finns att ta del av och vilka *villkor* som ställs för att man ska få vara med i gemenskapen där de sista två aspekterna kan sägas utgöra själva kontraktsdelen.

Anledningarna till att skriva under det lokala klimatkontraktet grupperades i följande kategorier där den första fanns med hos alla 13 städer:

- Tillsammans – vi behöver alla hjälpas åt med klimatomställningen
- Affärsnytta – få ökad lönsamhet och bättre konkurrenskraft
- Innovation – gemensamt utveckla nya lösningar
- Systemförändring – adressera generella hinder på lokal, regional och nationell nivå

Flera av dessa argument ligger också nära erbjudanden där man beskriver hur målbilden eller visionen ska realiseras i praktiken. Dessa kan delas in i följande kategorier där de två första förekom hos alla 13 städer medan de sistnämnda förekommer mer sparsamt:

- Samarbete/nätverk
- Få mer kunskap genom seminarier, workshoppar med mera
- Reklam genom att synas i kommunens kommunikation
- Beräkningshjälp för utsläpp
- Affärsutveckling bland annat genom rådgivning
- Access till internationellt nätverk
- Påverkan på lokal, regional och nationell nivå

Både argument och erbjudanden påverkas av vilken målgrupp man vänder sig till. De flesta städernas klimatkontrakt riktar sig till alla organisationer och därför tenderar informationen vara av generell karaktär, snarare än direkt anpassat efter målgruppen företag som troligen är mer intresserad av aspekter om affärsnytta och innovation.

Variationerna i villkor eller krav på de företag som skriver under de lokala klimatkontrakten är stora på olika sätt. Vissa hade få och generella krav medan andra ställde många och detaljerade villkor. Dessa delades in på följande sätt där de första två kraven ställdes av samtliga städer medan relativt få ställde de senare kraven:

- Bidra till stadens utsläppsminskning
- Delta och medverka i nätverkets aktiviteter
- Mäta och rapportera utsläpp
- Ange specifika mål
- Göra en klimatanalys innan eller i samband med undertecknandet
- Visa upp en handlingsplan
- Övriga

Sammantaget är det möjligt att se ett mönster i att den mest grundläggande formen av lokalt klimatkontrakt utgår från argumentet om att det är viktigt att tillsammans ställa sig bakom den gemensamma målbilden, erbjudanden om nätverkande och kunskapsutbyte, samt att villkoret för detta är att man lovar att bidra till stadens utsläppsminskning samt delta i nätverkets kunskapshöjande aktiviteter. Företagen förväntas sällan bidra i planering av insatser eller strategiska diskussioner och kommunen ger heller inga detaljerade utfästelser kring hur man genom förändringar av sin verksamhet kommer skapa bättre förutsättningar för företagen. Denna form av samverkan är relativt enkel och snabb att åstadkomma och kräver ingen detaljerad kunskap vad gäller affärsutveckling eller bransch.

Några få städer ställde mer långtgående krav av mer systemförändrande karaktär:

- Umeå: Integrera klimatfrågorna i verksamhetens affärsstrategi
- Helsingborg: Ta upp konsumtionsbaserade utsläpp
- Karlstad: Koppla till branschstandard som exempelvis Fossilfritt Sverige
- Kristianstad och Växjö: Driva utveckling även i hela värdekedjan/branschen
- Uppsala: Ta klimatledarskap och ta initiativ till omställning
- Umeå: Placera staden i framkant inom klimatomställning

För att kunna erbjuda rådgivning och systemförändring, samt ställa krav på analyser, rapportering och systemförändring krävs omfattande och specialiserade kompetenser vilket troligen också ställer högre krav på samverkan inom den kommunala organisationen.

2.2 Företagen i de lokala klimatkontrakten

Sammanlagt har de 13 städerna skapat över 500 lokala klimatkontrakt med företag, där de allra flesta är unika bolag som bara finns med i en stads satsning. Det finns både likheter och skillnader mellan städerna med avseende hur många och vilka bolag som har engagerats, både vad gäller storlek och bransch.

Vad gäller antal bolag som engagerats så har ingen stad har engagerat fler än två procent av företagen i kommunen, även om man räknar bort handelsbolagen. Om ambitionen är att skala ut i form av att engagera alla företag i hela staden så återstår mycket arbete. Det är dock högst osäkert om antal företag eller andel av totala antalet företag är ett bra mått, då det troligen är viktigare att "rätt" företag är med, kopplat till vilka branscher eller företag som är tongivande i kommunen men också hur maktstrukturer och värdekedjor ser ut.

Tabell D.1 Antal företag som skrivit under lokala klimatkontrakt per kommun			
Stad	Startår	Totalt antal medlemmar	Antal/andel privata företag ¹⁰
Borlänge	2023	47	41 (87%)
Eskilstuna	2023	47	47 (100%)
Gävle	2023	72	66 (91%)
Helsingborg	2023	104	92 (88%)
Kalmar	2023	17	17 (100%)
Karlstad	2023	20 ¹¹	20 (100%)
Kristianstad	2023	22	22 (100%)
Linköping	2018	20	13 (65%)
Lund	2018	30	22 (73%)
Malmö	2020	47	41 (87%)
Umeå	2022	57	44 (77%)
Uppsala	2010	45	27 (60%)
Växjö	2021	54	46 (85%)

Ingen detaljerad analys har gjorts av spridningen av bolag vad gäller storlek eller bransch på grund av brist på tillgång till organisationsnummer. Vid en snabb överblick förefaller dock spridningen oftast vara stor vad gäller storlek på bolagen och bransch. Många bolag inom transport-, energi- samt fastighets- och byggbranschen är representerade liksom de stora teknik konsulterna. Däremot syns företag inom exempelvis jordbrukssektorn, livsmedel, IT, mode och kultur och kreativa näringar mer sällan.

För att utforska huruvida stora privata arbetsgivare engagerar sig i lokala klimatkontrakt valdes tre "stickprov". Av dessa hade Växjö lyckats engagera 27 procent (fyra) av de 15 största privata arbetsgivarna, Borlänge hade med 20 procent (tre) och för Malmö var siffran sju procent (en). Tilläggas bör att kommunen som organisation alltid finns med i topp vad gäller största arbetsgivare och i den mån ett lärosäte eller någon form av regional eller statlig verksamhet finns etablerad i kommunen, finns de också högt upp. I termer av att skala ut genom att engagera de största arbetsgivarna i städerna så är de offentliga organisationerna centrala i arbetet, även om de största privata företagen också är viktiga.

För att få ett lite vidare perspektiv på företagen och ett underlag till fortsatt diskussion kring eventuella satsningar på olika nivåer gjordes en serie analyser:

- I den första matchades listan av företag som ingått ett lokalt klimatkontrakt med en lista över de 15 **största svenska företagen**. Resultaten visar att av dessa så har nästan hälften skrivit på lokala klimatkontrakt.
- En samkörning av de 100 **största leverantörerna** till hela den offentliga sektorn¹² och de som skrivit på lokala klimatkontrakt samt medlemsregistret för Viable Cities visade på 14 träffar

och av dessa så fanns 10 representerade i flera städer. Genom att bryta ned denna data ytterligare, skulle det vara möjligt att ringa in viktiga leverantörer till flera kommuner för eventuella gemensamma initiativ.

- Vid en analys av de 20 företag (både privata och offentliga) som **släpper ut mest koldioxid** 2022¹³ finns de flesta företagen i andra städer än de 13 som har lokala klimatkontrakt¹⁴. Några kommunala bolag finns med på listan men endast ett privat: SSAB, som har skrivit på det lokala klimatkontraktet i Borlänge. Beroende på vilka städer som kommer med i Viable Cities initiativ Klimatneutrala städer 2030 framåt så kan denna vinkel bli mer eller mindre intressant att utforska.
- En analys av Viable Cities 80 privata **företagsmedlemmar**¹⁵ visade att 17 skrivit på ett lokalt klimatkontrakt. Av dessa verkar tio i fler än en stad. Här finns en potential till eventuella gemensamma insatser för att informera medlemmar om möjlighet till lokala klimatkontrakt i flera städer.
- Flera av de företag som bara har skrivit på ett lokalt klimatkontrakt med en stad har verksamhet på fler **orter**. Här finns en möjlighet till en relativ enkel utökning genom ett engagemang på koncernivå.
- 16 företag medverkar förutom i lokala klimatkontrakt även i **nationella och internationella klimatinitiativ**. Här finns en möjlighet till samverkan med företagets samverkansorganisationer för att på så sätt kombinera engagemang på olika nivåer.

En analys gjordes även av de kommunala bolagens medverkan, eftersom dessa har en möjlighet att påverka både branscher och värdekedjor, samt vara goda förebilder. Tio städer hade med kommunala bolag i det lokala klimatkontraktet men ingen av dessa hade med samtliga sina kommunala bolag (hel- eller delägda). De medverkande kommunala bolagen hade verksamhet inom energi, fastighet, återvinning, VA, parkering, hamn, kultur och turism.

2.3 Samverkan med näringslivet i städernas nationella klimatkontrakt

En analys av städernas nationella klimatkontrakt visar på stora skillnader vad gäller hur detaljerad man är i beskrivningen av sin samverkan med näringslivet. Detta gäller oavsett om man har ett lokalt klimatkontrakt eller ej. Alla de 13 städer som har ett "lokalt klimatkontrakt" beskriver detta kortfattat i det nationella klimatkontraktet. För vissa städer är det i stort sett det enda som beskrivs vad gäller samverkan med näringslivet, medan andra nämner det som ett bland flera initiativ. Det förefaller inte finnas någon relation mellan hur länge man medverkat i satsningen Klimatneutrala städer 2030 och omfattningen på texten som beskriver samverkan med näringslivet.

Beskrivningarna tenderar att vara i form av en lista av exempel på projekt, initiativ och eller nätverk man antingen tagit initiativ till eller medverkar i snarare än en beskrivning av en strategi och handlingsplan. Endast i undantagsfall förekommer en referens till kommunens näringslivsstrategi eller liknande.

Det är ingen som här nämner de utmaningar som näringslivet står inför både generellt vad gäller klimatomställning och -anpassning, men också kopplade till EU:s Gröna giv med de nya lagar och regler som införs successivt. Inte heller förs något resonemang om klimatomställningsrisker. Omvänt gäller att ingen heller beskriver eventuella fördelar för det lokala näringslivet som förändringarna kan medföra.

I den nationella klimatkontrakten finns inte heller någon referens till rapporter om vilka resultat eller effekter tidigare insatser har haft och inte heller beskrivs någon specifik metod för lärande kopplat till just denna fråga. Det finns ingen information om vad företagen tycker om stadens klimatomställningsarbete och deras "röst" syns inte heller i texterna. Det finns inte heller någon tydlig koppling mellan sektionerna "3.4. Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare" och "3.5 Klimatinvesteringsplan", trots att de största investeringarna i de allra flesta fall behöver göras av företag och medborgare.

Här finns möjlighet till utveckling, som dock också måste ta i beaktande att det är en stor utmaning att fatta sig kort i komplexa frågor i ett klimatkontrakt. Det nationella klimatkontraktets iterativa utformning och möjlighet till att glo och sno från varandra utgör ett bra fundament för gemensamt lärande och vidareutveckling.

Exempel: Klimatkontrakt 2030 Borlänge (2023)¹⁶

3.4.2 Mobilisering av näringslivet

För att öka omställningstakten ytterligare och mobilisera företag i Borlänge har projektet tagit fram ett lokalt klimatkontrakt som företag kan skriva under och således ansluta sig till arbetet för ett klimatneutralt Borlänge 2030. Det lokala klimatkontraktet kallas "Klimatkontrakt Borlänge" och innebörden av kontraktet är ett åtagande mot projektets målbild. De företag som väljer att ansluta sig förväntas bidra genom sitt eget omställningsarbete, men även dela med sig av erfarenheter och kunskaper och vara delaktig i helhetsarbetet för en klimatneutral stad.

Exempel: Klimatkontrakt 2030 Umeå (2023)¹⁷

3.4. Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare

I december 2022 anslöt 37 aktörer från näringsliv, offentlig sektor, civilsamhälle och akademi till Umeå klimatfärdplan – en gemensam kraftsamling och strategiskt partnerskap för Umeås klimatomställning, som möjliggör gemensamma prioriteringar och nya samarbeten för att minska klimatutsläppen och ta ansvar för Umeås del av genomförande av Parisavtalet. Umeå kommun driver i sammanhanget utvecklingen av olika stödfunktioner, exempelvis omställningsfunktion och uppföljningsverktyg som utvecklas gemensamt inom satsningen Klimatneutrala Umeå 2030.

Sista november 2023 genomförs det årliga klimattoppmötet inom Umeå klimatfärdplan där bland annat 15 nya anslutna organisationer uppmärksammas och andra initiativ under 2023 är:

- Möten i s.k. leadgrupper inom alla fokusområden samt strategisk grupp för utveckling av arbetssätt, uppföljning och effektiva åtgärder

- Aktiviteter som klimatfärdplansverkstäder, speeddatingevent, tematiska och enskilda träffar samt info hos olika företagsnätverk

Umeå kommun satsar strategiskt på medborgarengagemang för omställning och lägger särskilt fokus på utvecklingen av Umecom⁷, Umeås medborgarverkstad, ett community där aktörer i staden samlas för att tillsammans vara del i att lösa samhällsutmaningar. En tydlig satsning under 2023 har varit att testa och utveckla Umeå together⁸, en metod att samordna, genomföra och finansiera lokala initiativ genom community funding på plattformen Open Collective Europe.

Satsningarna inom Umecom och Umeå together liksom samarbete med Coompanion Västerbotten och Umeå universitet med flera parter på plattformarna Mötesplats Social Innovation⁹, Social innovation i Norr¹⁰ och Umeå klimatfärdplan är alla en del av Umeås fokus på innovation med kommunens Vinnovafinansierade innovationsplattform SPIS, Social Progress Innovation Sweden i fokus. Innovationsarbetet inom omställning fortsätter med bland annat etablering av innovationsmiljön Testhuset som mötes- och utvecklingsplats för kommunkoncernen och alla samhällsaktörer.

Umeå har ett starkt föreningsliv och en stor andel av invånarna är engagerade i en eller flera föreningar. Umeå kommun har under flera år arbetet med konceptet Miljöskjutsar där föreningar kan ansöka om medel för att genomföra aktiviteter som främjar klimatneutralitet och Agenda 2030. Under 2023 har det Formasfinansierade projektet Föreningssamverkan för klimatneutralitet startats upp med syftet att tillsammans med engagerade föreningar utveckla kommunens samverkans- och omställningsförmåga.

Umeå kommunkoncern har initierat och ingår i flera plattformar, nätverk och initiativ för att möjliggöra klimatomställningen tillsammans med näringslivet, civilsamhället och akademi.

Några exempel:

- Umeå kommun har ingått flertalet partnerskap med aktörer för stärkt samverkan, ex. ett strategiskt partnerskap med Umeå universitet, en samverkansöverenskommelse med SLU, ett innovationspartnerskap för Umeå tillsammans med Umeå universitet, SLU, Region Västerbotten, RISE och Länsstyrelsen samt ett regionalt innovationspartnerskap tillsammans med aktörer i de fyra nordligaste länen. Partnerskapen är en viktig del av Umeås omställningsfunktion, där nya samarbeten och projekt kan formas för att bidra till klimatomställningen.
- Nätverk och råd: Umeå kommun har lång tradition med att arbeta i nätverk och råd för att möjliggöra och stärka samarbete med olika aktörer, exempelvis Nätverket för hållbart byggande och förvaltande¹¹, Nätverket för mat och klimat i norr¹², Industrirådet och Biofuel Region¹³.
- Logistiskt nav i Arktis: De stora satsningarna på Umeå hamn, järnväg som Norrbotniabanan, och fossilfritt flyg samt samarbetet inom initiativet Northern Access¹⁴ med flertalet stora aktörer möjliggör effektiva intermodala transporter till och från regionen liksom sömlösa logistiktjänster, miljövänliga transporter och hållbara etableringsmöjligheter.

- Grön industri i Umeåregionen: Umeå kommunkoncern samverkar med den etablerade industrin om Umeå Eco-Industrial Park¹⁵ för att skapa ett världsledande centrum för grön innovation inom miljöteknik, återvinning och energi.
- Cirkulär ekonomi: Umeå kommunkoncern samverkar brett med näringslivet, universitetet och civilsamhället för cirkulära lösningar. Ett exempel är RE:Start, där flera aktörer samarbetar för att främja cirkulära handelsplatser, ett annat är samverkansprocessen för att förenkla cirkulärt byggande och beslut om att under 2024 etablera ABC, en återbruksmarknad för byggmaterial.
- Digital Impact North¹⁶: En digital innovationshubb, etablerad för att bidra till norra Sverige som en av Europas ledande regioner inom IT, artificiell intelligens och digitalisering, känd för att leverera och attrahera genom gränsöverskridande samverkan. Sedan hösten 2023 är Digital Impact North en del av det europeiska digitala innovationshubbnätverket EDIH.
- North Sweden Cleantech¹⁷: En regional innovations- och exportplattform inom grön teknik, ren energi och hållbara lösningar från norra Sverige och Vasaregionen, där organisationerna tillsammans skapar framtidens klimatsmarta innovationsplats.

3 Analys, syntes och diskussion

”Ny nationell enkätundersökning om företags inställning till grön omställning visar att 8 av 10 företag anser att grön omställning är en viktig förutsättning för att vara konkurrenskraftig och långsiktigt lönsam. Samtidigt upplever företag utmaningar inför grön omställning.” Ur rapporten [”Företagens gröna omställning - Drivkrafter, hinder och stödbehov”](#), 2023

I termer av att skala ut klimatarbetet för att engagera näringslivet så är nästan 500 lokala klimatkontrakt med företag en hög siffra, speciellt som många av städerna har arbetat med detta i mindre än två år. Resultaten visar också att städerna samverkar med flera av de tongivande företagen med avseende på stora bolag och stora lokala arbetsgivare, stora leverantörer till offentlig sektor, samt sådana som är engagerade i internationella klimatinitiativ. Dock indikerar också resultaten på stora skillnader mellan de 13 städerna och att det också finns möjligheter till utveckling, inte minst för att kunna möta företagets behov.

Som en syntes av resultaten har tre typfall formulerats i en narrativ form (se bilaga D) för att illustrera skillnader mellan ansatserna:

- **Annestad** – Har nyligen börjat jobba med lokala klimatkontrakt och har fokus på ett kollektivt ansvar för att sänka utsläppen i kommunen och ett brett gemensamt lärande genom öppna evenemang med kommunen som håller i taktpinnen.
- **Bertilstuna** – Har varit igång ett tag och har ett mer tydligt fokus både på företagets affärsutveckling och kommunens stöd, men ställer samtidigt större krav på företagen att hålla fokus på stadens utmaningar och deltagande i planering och genomförande av aktiviteter som workshopar och rundabordsamtal.
- **Domköping** – Började redan innan Viable Cities startade och har skapat en fristående medlemsorganisation där man också har ett fokus på systemisk förändring vad gäller både geografi och branscher, samt jobbar med uppföljning av både resultat och effekter.

Utifrån både resultat och syntes beskrivs och diskuteras utvecklingsmöjligheter i relation till tre former av skalning som samtliga har en stor funktion i Viable Cities arbete¹⁸:

- uppskalning via replikering och mekanismer för att engagera fler (skala ut)
- via policyförändring (skala upp)
- genom förändring av tankesätt (skala djupt)

För varje skalningsform beskrivs också möjliga sätt att komplettera med andra typer av studier för att få en rikare bild och därmed också öka hastigheten och kvaliteten i omställningen. En generell rekommendation är att med utgångspunkt i resultaten från denna studie föra en dialog med städerna i satsningen Klimatneutrala städer 2030 om deras erfarenheter av lokala klimatkontrakt, samt undersöka intresset av ett längre och systematiskt erfarenhetsutbyte inom detta område.

3.1 Skala ut

”En stad, kommun eller stadsdel är klimatneutral när alla dess aktörer har gjort allt de kan för att minska sin klimatpåverkan.” Örjan Svane¹⁹

Lokala klimatkontrakt är i sig ett verktyg för att skala ut och engagera fler verksamheter än den kommunala i en stad. Analyser visar dock att även om antalet bolag är stadigt växande så har ingen av de 13 städerna engagerat mer än två procent av företagen i kommunen. Om målet är att engagera alla så återstår mycket arbete. Nedan beskrivs flera olika vägar att skala ut som till stor del bygger på egenskaper hos något eller några lokala klimatkontrakt. Här finns också ett resonemang kring aspekter som kan utgöra barriärer till att skala ut till fler företag samt möjligheter till strategiska val.

3.1.1 Lågt hängande frukter

Spridningen i resultaten från städernas sätt att arbeta med lokala klimatkontrakt och de företag de engagerat visar på möjligheter att med relativt liten insats engagera fler företag:

- Utforska andra städers listor av företag för att se vilka som även finns att engagera i den egna staden.
- Utforska vilka företag som är medlemmar i Viable Cities för att se om de också är intresserade av att engagera sig på de platser de finns representerade.
- Undersöka vilka lokala företag som är engagerade i Fossilfritt Sverige och få dem lokalt engagerade också.
- Utgå från listor över nationella och lokala stora leverantörer till kommuner.
- Engagera de stora företagen på orten, speciellt de som redan är med i internationella klimatsammanhang.
- Engagera de största utsläpparna.

För att stödja ovanstående skulle Viable Cities programteam kunna bidra på olika sätt som exempelvis skapa register över företagen, förändra processer vid rekrytering av nya medlemmar och utveckla informationen till de befintliga. Här finns också möjlighet till en gemensam bearbetning av de stora bolagen med verksamhet i flera städer samt med olika nationella och internationella sammanslutningar för företag.

I rapporten "Klimatkonkurrenskraft genom samverkan mellan kommun och företag"²⁰ listas olika sätt som samverkan mellan kommun och företag sker idag. Där finns också möjligheter till att fånga idéer till vilka branscher som kan vara av intresse att engagera och som kanske inte täcks in idag. Rapporten ger också en indikation på vilka delar av den kommunala organisationen som samverkar med vilka företag, vilket i sin tur kan ge idéer till intern samverkan för att nå fler, inte minst vad gäller de kommunala bolagen och deras möjlighet att påverka hela värdekedjor. En möjlig framtida studie skulle kunna utforska just de kommunala bolagens roll i klimatomställningen speciellt vad gäller hur de politiska ledarna väljer att styra genom övergripande planerings- och ägardirektiv.

3.1.2 Ekosystem

I ovan nämnda rapport och även bland de lokala klimatkontrakten finns exempel på aktörer i innovationsekosystemet att samverka med, vilket skulle kunna vara ett sätt att engagera både uppstartsföretag och innovationsorienterade företag.

Även här kan en studie visa på hur sådan samverkan går till och vilka olika typer av engagemang från stadens sida som eventuellt påverkar både möjligheter och utmaningar. Ett möjligt stöd från Viable

Cities programteam skulle kunna vara ett närmare samarbete med Sveriges Inkubatorer och Science Parks för att exempelvis utveckla gemensamma metoder för samverkan kopplat till innovationsupphandling²¹.

3.1.3 Skala geografiskt

“Cities, and more importantly urban neighborhoods, are key sites of infrastructure provision with direct links to social and environmental concerns. They are increasingly seen as sites of strategic action in transitions toward sustainability and resilience, and offer big opportunities for fundamental societal change. The framing of neighborhood-level problems and their solutions, governance processes for managing problems and implementing solutions, and learning processes for evolving new ways of thinking and doing are of special interest for urban socio-techno-ecological transitions.”
Kiss, Wickenberg och McCormick, 2021²²

Ytterligare ett sätt att skala ut är att arbeta ännu mer lokalt, där exempel från stadsdelar i Stockholm kan vara vägledande²³ där man utnyttjat den nära kopplingen till platsens utveckling. Detta sätt att arbeta finns också representerat i EU-programmet Driving Urban Transitions²⁴ vad gäller satsningar på forskning och utveckling inom energipositiva stadsdelar och 15-minutersstaden, varför erfarenhet därifrån kan användas. Det har också gjorts i viss utsträckning exempelvis på olika Transition Lab Forum. En fördel med stadsdelar eller mindre orter som utgångspunkt är att det är möjligt att ta vara på platsens historia och kulturella arv för att driva utveckling²⁵. Här finns även verktyg som Konsumtionskompassen²⁶ utvecklad av Stockholm Environment Institute som visar konsumtion nedbruten på postnummer.

Även innovationsdistrikt, som exempelvis finns både i Helsingborg²⁷ och Lund²⁸, kan användas som utgångspunkt för både rekrytering och engagemang, speciellt om de är missionsdrivna²⁹. Här finns en möjlighet till samverkan på olika nivåer med exempelvis The Global Institute on Innovation Districts³⁰.

Även regional samverkan kan vara ett sätt att hantera resurs- och kompetensaspekter. Flera lokala klimatkontrakt inkluderar även regionala aktörer och vissa städer har också valt ett regionalt perspektiv på företagssamverkan. Det finns också närliggande städer som samverkar, till exempel kunskapsplattformen ”Klimatneutrala städer 2030 – Öppen akademi”³¹ i nordvästra Skåne, där företag och akademi ingår. En framtida studie skulle kunna bidra med kunskap om just de möjligheter och utmaningar som finns på regional nivå, där en utgångspunkt kan vara den förstudie som genomförs av Göteborgsregionen under 2024 finansierad genom Viable Cities och det regeringsuppdrag som genomfördes under 2022 med fokus på ”Stöd till innovationsarbete inom hållbar stads- och samhällsutveckling i Norrbotten och Västerbotten”³².

Som resultaten indikerar så har flera städer engagerat företag med både internationell verksamhet och engagemang i klimatfrågan. Här finns alltså en möjlighet att skala ut utanför stadens och landets gränser. Dock rimmar detta inte riktigt med de argument som ofta framförs, nämligen att utsläppen ska sänkas inom stadens geografiska område.

Sammantaget ger detta en indikation på att det är viktigt att i framtida utlysningar beakta möjligheter att fokusera på olika geografiska avgränsningar för skalning och därmed en snabbare omställningstakt.

3.1.4 Möta företagens behov

Ett sätt att eventuellt öka antalet engagerade företag är att se över hur argument, erbjudanden och villkor formuleras. Undersökningen visade på stora skillnader, speciellt vad gäller argument, där få tog upp möjligheter till affärsutveckling, innovation, internationell uppkoppling eller påverkan på samhällsutvecklingen.

Vägledning till hur argument och erbjudanden kan formuleras för att attrahera fler företag, åtminstone till de små och medelstora, är att analysera resultaten i "Företagens gröna omställning - Drivkrafter, hinder och stödbehov"³³. Den visar bland annat att många företag ser klimat som en konkurrensfråga och som långsiktigt ger möjligheter till ökad lönsamhet och tillväxt. De ser också exempelvis innovation och att jobba cirkulärt som viktigt men också som svårt att åstadkomma samt att det kräver stora investeringar. Företagen är intresserade av energieffektivisering och minskade utsläpp från transporter. Viktiga drivkrafter är ökad efterfrågan från kunder men också förändrade lagar och regler, och att vara en attraktiv arbetsgivare. Långsiktighet i politiska beslut efterfrågas liksom stöd vad gäller kompetensförsörjning. Samma argument framförde även Ursula von der Leyen i sitt tal till EU-kommissionen i juli 2023³⁴.

"Det senaste året har 60 procent av medlemsföretagen i Svenskt Näringsliv försökt att rekrytera medarbetare. Resultatet är nedslående: endast tre av fyra som försökt att rekrytera kommer i mål med rekryteringsprocessen. Särskilt allvarligt är att endast 4 av 10 företag uppger att de har den kompetens som krävs för att uppnå klimatmålen." Svenskt Näringsliv 2024³⁵

Vad gäller kompetensförsörjning för den gröna omställningen så är det en fråga som lyfts allt oftare. Enligt Tillväxtanalys så ökar efterfrågan på grön kompetens varför kompetensutveckling och vidareutbildning kommer vara viktigt³⁶. Samma slutsats kommer Svensk Näringsliv till i sin studie av kompetensförsörjning för klimatomställning³⁷ och frågan är en av de centrala för TechSweden³⁸ samt lyfts på Industridagen 2024³⁹. Här kan kommunens arbete med kompetensförsörjning spela en stor roll, men det lyfts inte i informationen om de lokala klimatkontrakten som ett specifikt erbjudande.

Här finns en stor möjlighet för de myndigheter som skrivit under Klimatkontrakt 2030 att bidra ännu mer med kunskap både om företagens efterfrågan på stöd men också vad gäller de möjligheter som finns. Detta gäller exempelvis Naturvårdsverket med finansieringsformen Klimatklivet⁴⁰ och Tillväxtverket med de rapporter och bidrag som tillhandahålls. På EU-nivå kommer hela tiden nya initiativ som exempelvis The Green Deal Industry Plan⁴¹, Net Zero Industry Act⁴², Ecodesign for Sustainable Products Regulation⁴³ och så vidare vilket skapar möjligheter att ta vara på. Stödprojekt som "TSI 2025 Flagship - Implementation of the sustainability reporting framework for companies, including SMEs"⁴⁴ är på gång vilket skapar en möjlighet för myndigheter i Sverige att få stöd i frågan. Viable Cities programteam kan också ha möjliga roller att spela som informationsspridare och samverkansagent för att få flernivåstyrningen att fungera ännu bättre.

På temat möta företagens behov kan det vara bra att undersöka hur argument och insatser som kopplar till energiförsörjning och klimatanpassning kan påverka företagens engagemang⁴⁵. Konkreta upplevelser, som exempelvis extrem hetta eller översvämning och de ekonomiska konsekvenser de medför, kan vara en väg in i att arbeta både med klimatomställning och -anpassning. I Viable Cities Klimatkontrakt 2030 finns krav på att beskriva även insatser kopplade till klimatanpassning. Här finns

en utvecklingsmöjlighet att koppla detta tydligare till företagens behov och intressen, men även myndigheternas arbete med frågan.

3.1.5 Skruva på villkor

Även villkoren varierade bland städernas lokala klimatkontrakt. Vissa ställde relativt omfattande krav vad gäller analys och redovisning av utsläpp samt att engagera sig i branschens omställning och i de utsläpp som användningen av produkterna medför. Tuffa krav ökar sannolikt möjligheterna till att engagera företag som redan kommit långt med sin omställning och kan agera förebilder, men kan samtidigt verka avskräckande för de som står i början av sin omställningsresa.

Här finns alltså både för- och nackdelar med kravställning där det hade varit bra att utforska både strategier och utfall hos städerna för att bättre förstå effekter av olika val. Detta bör i så fall också sättas i relation till de kommande policyförändringar som Den Gröna Given⁴⁶ och Fit for 55⁴⁷ medför. Redan nu finns utmaningar med att mindre företag har svårt att leva upp till de krav som de större ställer, som en konsekvens av bland annat CSRD⁴⁸, och de är dessutom i ständig utveckling. En viktig fråga är vilken roll kommunerna ska inta, speciellt i relation till andra systemaktörer och de företag som tillhandahåller rådgivning.

I det sammanhanget finns det också anledning att utforska myndigheternas stöd på olika nivåer, något som bland annat Tillväxtverket låtit undersöka kopplat till EU-taxomin⁴⁹.

3.1.6 Skala strategiskt

Sammanfattningsvis finns det alltså flera sätt att skala ut för att nå fler företag:

- Företag som finns på flera orter
- Viable Cities medlemmar
- Andra klimatorganisationer
- Inkubatorer och science parks
- Branschorganisationer
- Företagens internationella verksamhet och engagemang
- Stadsdelar och innovationsdistrikt
- Skruva på villkor

Dock finns det anledning att överväga om strategin att alla ska med i samma lokala klimatkontrakt är den rätta för att nå missionen, åtminstone på lång sikt. Dels för att företagen är många, dels för att det kräver omfattande resurser att hantera i termer av att organisera träffar, stötta med rådgivning, följa upp åtaganden med mera. Flera städer har valt speciella fokusområden för att engagera företag som en aspekt av sina lokala klimatkontrakt, medan andra har valt att jobba med branschnätverk utan koppling till lokalt klimatkontrakt som exempelvis Göteborg. Så som många av de lokala klimatkontrakten är formulerade, med sitt fokus på att verksamheten ska fokusera på att minska sitt klimatavtryck, är det lätt att missa möjligheten till nära samverkan med branschorganisationer eftersom det kan vara svårt för dem att känna igen sig i argument, erbjudanden och villkor.

Framtida studier skulle kunna utforska städernas strategier vad gäller användning av lokala klimatkontrakt som en del i sin samverkansportfölj, men även vilka strategier man väljer i sitt arbete med de lokala klimatkontrakten och vilka resurser man tillsätter. En utgångspunkt kan vara den

forskning som genomförts med fokus på just transformativa portföljansatser, bland annat vad gäller metoder för "sense-making"⁵⁰.

3.2 Skala upp

"Be bold, inspirational, with wide societal relevance; have a clear direction: targeted, measurable, and time-bound; Be ambitious but realistic research and innovation actions; Be cross-disciplinary, cross-sectoral, and cross-actor innovation; and drive multiple, bottom-up solutions". Mazzucato, 2019⁵¹

Flera av de 13 städerna utgår från samhällsutmaningar i de lokala klimatkontrakten, av vilka många inte är enbart av lokal karaktär. Antingen kan de appliceras på flera städer, eller så har de också en påverkan på branscher och värdekedjor. Detta indikerar att lokala klimatkontrakt har en stor potential till att bidra till att skala upp för att på så sätt påverka lagar och regler på olika nivåer. Här kan utmaningar fångas och experiment genomföras för att på så sätt utgöra grund för utveckling på flera nivåer.

Dock är det få städer som argumenterar för att policypåverkan är en av anledningarna till att man som företag bör engagera sig genom ett lokalt klimatkontrakt, och det är inte heller tydligt vad gäller hur man genomför relaterade aktiviteter. Ingen stad nämner exempelvis explicit möjlighet till diskussion med politiker. Här skulle en studie kunna utforska hur de städer som nämner samhällspåverkan som ett argument arbetar med detta i praktiken. Det i sin tur skulle kunna ge underlag till vad som skulle kunna få fler att arbeta så och vad i så fall skulle kunna ha en positiv påverkan vad gäller exempelvis insatser från Viable Cities programteam och myndigheterna. Under 2023-24 har exempelvis flera policylabb organiserats av Vinnova med koppling till Viable Cities där flera städer har medverkat, men inga företag. Man har inte heller marknadsfört detta som en möjlighet på lokal nivå.

Egenskaper hos vissa lokala klimatkontrakt ger en indikation på möjligheter att använda dem som verktyg för att skala upp och åstadkomma policyförändringar på olika nivåer. Det gäller främst genom att utgå från fokusområden, teknikområden, samverkan med andra strategiska innovationsprogram samt organisationsformer.

3.2.1 Skala upp genom fokusering

Ett sätt som vissa av städerna skapar förutsättningar för att skala upp är genom utpekade fokusområden. Dessa överlappar till stor del de områden som hittills tagits upp på Viable Cities Transition Lab Forum, exempelvis transport, byggd miljö och energi där även relevanta aktörer på olika nivåer har medverkat. Vissa av dessa frågor har även varit uppe på de rundabordsamtal med bland andra städernas KSOer som förs i samband med European Viable Cities Day när Klimatkontrakt 2030 signeras. Dessa aktiviteter är dock i dagsläget främst förbehållna deltagare från kommunerna, varför en möjlighet är att se över hur även företag som medverkar genom lokala klimatkontrakt kan få vara med. Här kan dock krävas ett visst arbete inte bara för att få resurserna att räcka till, utan också balansera företagets intresse av att både påverka och marknadsföra sina produkter samt kommunernas behov av att diskutera fritt om utmaningar och möjligheter.

Malmö är ett exempel på där staden jobbar både med lokala klimatkontrakt och fokusområden⁵². Utifrån analyser och kunskapsunderlag har Malmö identifierat sju prioriterade omställningsområden där man ser att kraftfulla insatser kan få stor effekt för klimatet, samtidigt som det skapar fler samhällsvinster: Klimatneutralt byggande, Elförsörjning, Uppvärmning, Nettonollorganisation, Mobilitet, Klimatsmart konsumtion och Cirkulär ekonomi. Inom varje omställningsområde har färdplaner utvecklats som visar riktning och bidrar till att mobilisera aktörer i Malmös omställning. Man arbetar även med att se hur färdplanernas åtgärder kopplas samman i en gemensam portfölj för att möjliggöra synergier. Detta gör det också möjligt att identifiera gemensamma hinder samt få en samlad bild av investeringsbehoven för att lättare kunna följa och utvärdera önskade skiften som bidrar till systemförändring. För att få framdrift har man skrivit fördjupande klimatkontrakt med ett antal centrala aktörer, vilka antingen står för en stor lokal klimatpåverkan eller har stor möjlighet att påverka Malmöbor och bidra till lokal kunskapsutveckling.

Malmö exempel indikerar ett behov av att i mer detalj förstå och utveckla kunskap om relationen mellan lokala klimatkontrakt, fokusområden och klimatinvesteringsplaner. Hur kommer exempelvis företagens behov, utmaningar och möjligheter in i arbetet med klimatinvesteringsplanerna? Hur för man bäst samtal med olika typer av aktörer för att skapa en gemensam färdplan med investeringsåtaganden? Hur relaterar färdplaner för fokusområden med Fossilfritt Sveriges färdplaner för olika branscher? För att besvara dessa frågor krävs samverkan mellan olika aktörerna. I dagsläget finns inte denna typ av metodik utvecklad, varken inom ramen för Viable Cities eller för de 112 europeiska städerna som stöts av NetZeroCities⁵³. Här finns en möjlighet att bidra till utvecklingen speciellt för Gävle, Helsingborg, Lund, Malmö, och Umeå som alla är en så kallad "mission city" och har lokala klimatkontrakt.

3.2.2 Uppskalning genom teknikområden

Ett område där det finns behov av gemensam policyutveckling är industriell symbios, där företag samverkar kring resursflöden. Det har som bland annat SKR uppmärksammat och därför bedrivit kompetensutveckling inom genom seminarier och lärande exempel⁵⁴. Här finns fortfarande utmaningar angående olika myndigheters agerande och rådande lagstiftning angående hantering av restströmmar av material från produktionen. Detsamma gäller energigemenskaper⁵⁵ som även lyftes på Transition Lab Forum Örebro 2024.

Ytterligare ett område att arbeta med vad gäller policyförändring kopplat till klimatomställning är digitalisering⁵⁶ där exempelvis TechSweden lyfter många möjligheter som kräver samverkan på olika nivåer⁵⁷ och som även tidigare lyfts fram av Ursula von der Leyen⁵⁸. Här kan det Vinnova-finansierade "Urban Twin Transition Center⁵⁹" spela en viktig roll, speciellt om det får möjligheter att stötta fler städer än de som är involverade i Viable Cities systemdemonstratorer. Dock är det också viktigt att driva utveckling inte bara inom teknikområdet utan även inom exempelvis regulatoriska frågor, vilket bland annat boken "AI & makten över besluten"⁶⁰ lyfter.

Viable Cities programteam har redan samarbetat med en rad nationella digitaliseringsverksamheter som exempelvis Internetstiftelsen och Den Nationella Dataverkstaden. Här kan finnas möjligheter till både utveckling av detta och genom en tydligare koppling till städernas arbete med lokala klimatkontrakt.

3.2.3 Skala genom samverkan

Inom det svenska programmet Impact Innovation finns flera missiondrivna satsningar med beröringspunkter vad gäller samverkan kommun och näringsliv för att uppnå missionen om klimatneutralitet. Här finns en möjlighet till samverkan på olika nivåer inte minst den nationella för att kunna skapa en tyngd i policyarbeten för att skapa de stora skiften som EU står inför:

- **Net Zero Industries:** Programmet fokuserar på två centrala områden för omställning: Extrem resurseffektivitet och resiliens inom industrin.⁶¹
- **ShiftSweden:** Programmet sammanför bygg- och transportsektorerna för att mobilisera aktörer kring tre skiften: Att integrera byggd miljö och mobilitet till ett ekosystem, att skapa nya värden genom cirkulära affärsmodeller, och att skapa konkurrenskraftiga alternativ till enskilt bilresande.⁶²
- **SustainGov:** Programmet vill att hållbarhetsomställningen görs på ett demokratiskt, rättssäkert och verkningsfullt sätt. Grundtanken är att en reformerad offentlig sektor är central för att uppnå en övergång till hållbarhet inom planetens gränser samt hälsa och välbefinnande för alla invånare.⁶³
- **Swedish Metals & Minerals:** Programmet ska öka och säkra tillgången på metaller och mineral och samtidigt minska det planetära avtrycket av utvinning och produktion. Metaller och mineraler som utvinns eller återvinns ska generera så mycket användbar funktion och så lite avfall som möjligt.
- **Water Wise Societies:** Programmet ska åstadkomma en systemomställning för hanteringen av vattenresurser och relaterad infrastruktur. Målet är en framtid där vatten är tillgängligt i rätt kvantitet och kvalitet och ger goda förutsättningar för människor, miljö, ekosystem, industrier och samhället i stort, trots ett föränderligt klimat.⁶⁴

3.2.4 Skalning genom organisering

Resultaten och typfallen som beskrivs i bilaga D indikerar olikheter vad gäller kontraktsformerna och hur man organiserat arbetet. I grova drag finns följande former:

- **Löfte:** Företaget lovar kommunen att sänka sina utsläpp och verka för att staden ska nå sina klimatmål.
- **Ömsesidigt avtal:** Företaget och kommunen avtalar om att på uttalade och specifika sätt stötta varandra för att staden ska nå sina klimatmål.
- **Medlemskap:** Företaget och kommunen är medlemmar i samma organisation som syftar till att gemensamt arbeta för att staden ska nå sina klimatmål

Framtida studier behövs för att bättre förstå möjligheter och utmaningar med dessa olika former. En aspekt av medlemsformen är att den också skapar ett sätt att skala upp genom att kraftsamla formellt, medan de andra formerna inte är bindande ur ett juridiskt perspektiv utan ska mer ses som avsiktsförklaringar. Det arbete som skett i Hammarby Sjöstad med att skapa medlemsorganisationer kan också vara en utgångspunkt, vilket också tas upp som exempel på nya former av governancestrukturer i Viable Cities-rapporten "Klimatomställning av städer — en svensk governance-modell för att öka takten i omställningen"⁶⁵. Här finns också möjligheter till jämförelse med städer i andra länder, som exempelvis Leuven som har en separat

klimatombställningsorganisation kallad Leuven2030⁶⁶. På sikt kan detta också få konsekvenser för arbetet med att organisera nationella stödplattformar och för hur dessa i sin tur är organiserade för att stötta varandra och driva utvecklingen tillsammans⁶⁷.

För att öka näringslivets medverkan i klimatomställningen så är det viktigt att förstå utvecklingen av sådana medlemsorganisationer och hur deras arbete eventuellt kan stöttas genom medverkan på aktiviteter, men även genom kort- och långsiktig finansiering. Detta speciellt som sådana medlemsorganisationer har en möjlighet till att existera och verka efter 2030, då Viable Cities programperiod går ut men klimatomställningsbehovet globalt med all sannolikhet kvarstår.

3.3 Skala djupt

”Ett livskraftigt näringsliv som erbjuder människor arbetstillfällen och lägger grunden för skatteintäkter är av avgörande betydelse för att skapa attraktiva och hållbara kommuner och regioner.” Sveriges Kommuner och Regioner⁶⁸

Sammantaget så utgör beskrivningarna av de lokala klimatkontrakten i termer av argument, erbjudanden, villkor och fokusområden en sammansatt bild⁶⁹ av underliggande antaganden och världsbilder vad gäller klimatomställningens aktörer, processer, drivkrafter, möjligheter och utmaningar. Företag kan påverka klimatomställningen på många sätt bland annat genom de (a) produkter de tillverkar eller tillhandahåller, de (b) processer de använder för att tillverka och distribuera sina produkter och hur de påverkar de (c) personer som jobbar på företaget genom olika incitamentsstrukturer och kompetensutvecklingsinsatser. Det är dock sällan som alla dessa tre aspekter lyfts samtidigt i de lokala klimatkontrakten.

Nedan beskrivs fyra bilder av företagets roll i klimatomställningen och hur detta speglas i de lokala klimatkontrakten: företagen som utsläppare, innovationsmotorer, kassakor och medborgarrörelse. De överlappar delvis med de narrativ som Chakravarty beskriver i rapporten ”Urban Futures in Focus: Imaginaries and Barriers for Urban Climate Neutrality in EU Mission Cities”⁷⁰ som är baserad på intervjuer med personer från bland annat Viable Cities programteam: (1) Sustainable mobility and transport, (2) Community engagement and just transition, (3) Frontrunners in urban climate action, (4) The city as an experiment, (5) Green economy and business innovation, and (6) The city as a complex system. Chakravarty beskriver också ett antal barriärer som är kopplade till dessa narrativ som exempelvis regulatoriska, politiska, administrativa, finansiella, konsumtionsorienterade och beteendemässiga. Att adressera dessa barriärer kan vara ett sätt att tillhandahålla erbjudanden men precis som Chakravarty betonar finns det också kopplingar mellan narrativ och barriärer samt därmed också erbjudanden.

Viable Cities har arbetat mycket med storytelling som metod och hur man med den kan nå olika målgrupper inom och utanför den kommunala organisationen⁷¹. Här finns en möjlighet att vidareutveckla både metodik och berättelser genom att nyttja processerna runt de lokala klimatkontrakten och den interaktion med olika typer av aktörer som sker inom ramen för eller som effekt av dessa. Inte minst behövs en tydlig och gemensam berättelse om hur vi kan, som von der Leyen och Draghi poängterar, kombinera konkurrenskraft, resiliens och klimatomställning som samtidigt ger ett gott liv för alla⁷² och olika aktörers roll i detta.

3.3.1 Företagen som lokala utsläppare

Som framgår av typfallet Anestad så är en central utgångspunkt för många lokala klimatkontrakt att alla måste minska sina koldioxidutsläpp: individer, civilsamhället, företag och kommunorganisationen. Vissa tillhandahåller tips och checklistor på hur man kan göra detta och många av aktiviteterna syftar till att utbyta erfarenheter. Givetvis är detta centralt för att åstadkomma en klimatneutral stad men det finns också en fara i att missa engagerade individer och företag om detta blir det dominerande perspektivet.

En grupp av företag och entreprenörer som man kan riskera att inte engagera i någon större utsträckning med den typen av argumentation och erbjudanden är de som har klimatomställning som affärsidé. Det kan röra sig om företag som tillhandahåller lösningar som har stor exponentiell potential till positiv påverkan genom användning av ny teknik⁷³ eller företag som har ambitionen att inte bara förändra sin egen verksamhet utan även branschen⁷⁴.

Till detta hör även en fara i att fastna i ett lokalt tänkande där man bara är fokuserad på utsläppen inom den egna staden. Det gör det svårare att hantera målkonflikter som exempelvis minskade utsläpp kontra ökat skatteunderlag. Om företagen i kommunen expanderar eller nya etablerar sig i kommunen, leder detta troligen till ökade utsläpp samtidigt som denna typ av expansion också bidrar till medborgarnas och därmed stadens finanser.

3.3.2 Företagen som innovationsmotorer

”På samma sätt som Sverige hamnade långt fram i digitaliseringen tack vare politiska beslut och stora investeringar har vi nu samma möjlighet att ta en position längst fram i klimatomställningen.

Det är i omställningen av det svenska näringslivet som de nya jobben kommer att skapas. Det är här innovationerna kommer att knådas fram, och det är här de stora exportmöjligheterna finns.”

Debattartikel, Aftonbladet 2022⁷⁵

I några lokala klimatkontrakt lyfts möjligheterna till att lösa problem tillsammans och driva innovationsprocesser och samhällsutveckling vilket också ligger i linje med SKR:s betoning av vikten av att Sverige är nytänkande⁷⁶. Här ses företagen som möjliggörare till sänkningar av utsläpp inte bara i sina egna processer utan även hos andra genom nya produkter eller förändrade beteenden.

Här finns en möjlighet att stötta utvecklingen av detta perspektiv genom att utvidga användningen av systemdemonstratormetodiken som idag endast används inom ramen för Viable Cities i Lund och Stockholm⁷⁷. Metodiken går i korta drag ut på att skapa ett större sammanhållen portfölj av radikala klimatinsatser som riktar sig till samma geografiska eller tematiska områden där olika aktörer bidrar till utvecklingen med sina kompetensområden vilket kan vara juridik, beteenden, affärsmodeller, infrastruktur eller teknik.

Kommunens upphandlingsprocesser kan också bidra till innovation, vilket dock få nämner som erbjudande. Några städer som har utforskat nya sätt att kombinera upphandling och innovationsprocesser är Helsingborg och Karlstad i samarbete med DigitalWellArena⁷⁸ och delvis finansierat av Vinnova. En möjlighet är att se över möjligheterna till gemensam koncept- och kompetensutveckling med Viable Cities som samordnare, samt också koppla detta till arbetet med klimatinvesteringsplaner. I samband med detta finns också möjlighet att knyta till sig annan

kompetens som exempelvis Upphandlingsmyndigheten⁷⁹, Fossilfritt Sverige med sin satsning Klimatledarkommunerna⁸⁰ som fokuserar på upphandling och Sveriges Inkubatorer och Science Parks med sin erfarenhet av samverkan mellan SME och offentlig sektor inom ramen för Ignite Public⁸¹. Här finns också en möjlighet att stötta företagen att exportera mer, exempelvis till våra största handelsländer som är våra nordiska grannar vilket uppmärksammades tidigt av Viable Cities inom ramen för projektet Nordic Transition Partnership⁸².

Ett annat innovationsperspektiv är att se stora företagsetableringar, speciellt på mindre orter, som möjliga motorer för innovativ samhällsutveckling vad gäller exempelvis transporter, byggnation, kompetensförsörjning och kultur. Det mest kända exemplet på detta är Skellefteå i och med byggandet av Northvolts batterifabrik, där medverkan i EU-satsningen New European Bauhaus varit en komponent⁸³. Företagsetableringar som motorer för samhällsutvecklingen förekommer på flera orter och tog upp Transition Lab Forum i Göteborg, vilket har potential att bli startskottet för en satsning på "benchlearning"⁸⁴ för intresserade städer. Ett sätt för kommuner att stötta innovation kan vara att genom lokala klimatkontrakt erbjuda befintliga företag stöd genom att bidra till etableringar av verksamheter som på olika sätt kan bidra till både klimatomställning och nya affärer för befintliga företag, exempelvis genom industriell symbios.

I detta sammanhang bör också nämnas de risker som finns förknippade med företagsetableringar och företag som kommuner har ett starkt beroende av, något som bland annat lyfts i SKR:s rapporter "Vem ska stå för risken?"⁸⁵ och "Den gröna omställningen - hur blir etableringarna verklighet?"⁸⁶ samt i debattartikeln "Staten måste dela på riskerna med vår växtvärk"⁸⁷ som lyfter frågor kopplade till stora etableringar. Baserat på erfarenheter från Göteborgs klimatarbete och situation med ett stort ekonomiskt beroende av hamnen och spillvärme från oljeraffinaderier lyfter Carl Mossfeldt vikten av att linjera klimatarbetet med de andra stora utmaningar som en kommun brottas med⁸⁸. Ett argument för att medverka i lokala klimatkontrakt skulle alltså kunna vara att bidra till att sänka risker.

3.3.3 Företagen som kassako

"Sverige ska bedriva en ambitiös och effektiv klimatpolitik. Samtidigt är det viktigt att klimatomställningen sker med medborgarnas acceptans. Utan brett långsiktigt stöd är det omöjligt att genomföra klimatpolitiken. Den förutsätter att enskilda och företag kan agera, innovera, konsumera, investera, finansiera och producera mer klimatsmart och att välståndet ökar. Det är i grunden samma faktorer som driver tillväxt. Klimatomställningen förutsätter tillväxt, men den driver också tillväxt.

Klimatfrågan kan bara lösas i en ekonomi som växer och präglas av ökad konkurrenskraft, tillväxt, stärkt beredskap och resiliens. Svenska företag har varit tidigt ute och har hittat möjligheter att dra nytta av den förändring som sker globalt. En ambitiös, långsiktig och effektiv klimatpolitik innebär därmed en möjlighet för det svenska näringslivet att ta marknadsandelar och komma in på helt nya marknader med sina fossilfria produkter, tjänster och tekniska lösningar." Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll, 2023⁸⁹

I några lokala klimatkontrakt förekommer argument som är inriktade mot möjligheten till en förbättrad ekonomi för företagen, genom exempelvis ökad lönsamhet, utveckling av den lokala

marknaden genom att träffa presumtiva kunder, samt möjlighet att ta del av städernas internationella uppkoppling. Här saknas dock konkreta underlag som visar att så är fallet, varför det skulle vara önskvärt med studier som utforskar och visar detta.

Placeringen av informationen om de lokala klimatkontrakten på kommunens webbplats indikerar också skillnader vad gäller huruvida de mer räknas som en del av miljöarbetet respektive näringslivsenhetens insatser. Det är möjligt, för att inte säga troligt, att graden av samverkan mellan dessa funktioner i den kommunala organisationen sätter sin prägel på de lokala klimatkontrakten vad gäller såväl argumentation som erbjudanden och villkor. Här finns en möjlighet att ta vara på dessa skillnader genom att utforska på vilket sätt detta påverkat utformning och genomförande.

På nationell nivå har flera initiativ funnits för att stärka den svenska klimatrelaterade exporten som exempelvis Smart City Sweden⁹⁰. Viable Cities medverkar just nu i bland annat Green Transition Initiative⁹¹ som är ett gemensamt initiativ mellan Sveriges ambassad i Washington DC, Business Sweden, Energimyndigheten och Vinnova. Verksamheten syftar till att positionera Sverige som en nyckelpartner till USA i dess klimatomställning, genom att koppla samman svenska och amerikanska intressenter inom ekosystemet för grön energi och att utnyttja möjligheter inom sektorer som elektromobilitet, förnybar energi, hållbar industri och gröna byggnader. Här finns möjligheter till utveckling genom en närmare koppling till de nätverk som bildats som ett resultat av de lokala klimatkontrakt men också genom spridning av erfarenheter av dem som verktyg. Nyligen tillsatte också regeringen en utredning kring hur Sverige kan bidra till klimatomställning i de länder med mest utsläpp bland annat genom export⁹².

Vad gäller internationella satsningar inom ramen för Viable Cities som syftar till att stärka företagen är det givetvis av vikt att utforska hur den nya europeiska strategin⁹³ påverkar. Här finns en möjlighet att utveckla ett tydligare lokalt investeringsperspektiv som både kan rikta sig till geografiska områden som exempelvis nya industriområden med tydligt fokus på att förbereda för att säkerställa att företagen kan leva upp till befintliga och kommande EU-direktiv men också utveckling och expansion av hela branscher som exempelvis Växjö med sin träbyggnadsstrategi⁹⁴.

3.3.4 Företagen som medborgarrörelse

”Sverige måste bli ett fossilfritt samhälle och det får inte dröja. Några alternativ finns inte. Förändringen måste ske på alla nivåer, men näringslivets medverkan är en nyckelfaktor. Och redan nu är svenska företag motorn som driver klimatomställningen framåt.” Jan-Olof Jacke, Svenskt Näringsliv⁹⁵

Flera städer har ett klimatkontrakt som riktar sig både till företag och civilsamhället, vilket kan tolkas som att företag är en del av medborgarengagemanget. Många företag är engagerade i nationella och/eller internationella sammanslutningar med klimatinriktning. Flera företag stod bakom den debattartikel som nämndes tidigare. Sammantaget kan detta ses som en sorts medborgarrörelse. Ett lokalt klimatkontrakt tar också upp möjligheten för företag att bidra till utvecklingen av en mer hållbar och rättvis ekonomi: Växjödeklarationen⁹⁶.

Till företagskontexten hör dessutom flera typer av samverkansorganisationer som Svenskt Näringsliv, Industrirådet, handelskamrar, företagarföreningar, IUC⁹⁷ och fackförbund. Dessa

verksamheter förekommer i listan över de som signerat lokala klimatkontrakt om än sparsamt, vilket indikerar en utvecklingsmöjlighet men möjligen också utmaningar.

I fackförbundens klimatarbete ingår bland annat frågan om rättvis klimatomställning som även SKR har tagit upp⁹⁸. Exempelvis skrev LO, TCO och Saco ett gemensamt brev till regeringen i relation till frågan om lagstiftningen om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CSDD-direktivet)⁹⁹ och TCO har tagit fram ett klimatpolitiskt program med nära 50 förslag för en rättvis klimatomställning¹⁰⁰. Här finns möjligheter att utveckla de lokala klimatkontrakten till att inkludera denna typ av organisationer, men även för Viable Cities att knyta närmare kontakter med organisationernas nationella nivå.

”På samma sätt som industrialiseringen byggde Sverige starkt för mer än ett sekel sedan kan den gröna nyindustrialiseringen som nu pågår skapa framtidens välbefinnande och trygghet.” Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll, 2023¹⁰¹

Till frågan om rättvis omställning kommer även aspekter som stad kontra landsbygd och företagens roll i utvecklingen utanför de stora tätorterna. Detta är en fråga som berörs i boken ”Livet som pågår här”¹⁰² som beskriver människors syn på samhällsutveckling och klimatomställning på platser som har ont om ekonomiska resurser, men samtidigt är rika på både naturtillgångar och erfarenheter av omvälvande förändringar ofta kopplade till industriomställningar. En fråga att utforska är givetvis om de förväntade svenska exportintäkterna kan bidra till att finansiera den rättvisa omställningen. En annan är att undersöka hur lokala klimatkontrakt kan användas för att skapa en närmare samverkan mellan stad och landsbygd, som ju samtliga 13 städer har inom kommungränsen.

Under 2024 genomför Viable Cities ett projekt tillsammans med sin motsvarighet i Spanien som fokuserar rättvis omställning. Frågan har bland annat tagits upp vid en klimatfrukost¹⁰³ och på Transition Lab Forum i Örebro, då kopplat till rättvis energiförsörjning. Exempelvis har energigemenskaper där fastigheter delar energi visats sig kunna vara en arena där möjligheterna till en mer rättvis och demokratisk orienterad klimatomställning kan utforskas¹⁰⁴ något som Lunds systemdemonstrator CoAction¹⁰⁵ tar fasta på. Viable Cities ordförande Anders Wijkman är dessutom del av ett omfattande arbete inom ramen för Club of Rome som står bakom initiativet Earth for all¹⁰⁶, som utvecklat ett ramverk för radikal förändring av den underliggande ekonomiska modellen, där givetvis företagen har en viktig roll. Detta innebär också att det är viktigt att synliggöra och diskutera underliggande värderingar då vinstmaximering och oändlig tillväxt står i stark kontrast till koncept som välbefinnande bortom tillväxt¹⁰⁷.

En aspekt av denna fråga är hur vi får fler entreprenörer som har hållbar utveckling och inte vinstmaximering som fokus. Här har skolan och därmed i många fall kommuner en möjlig roll att spela som en del av kompetensförsörjningsfrågan¹⁰⁸. Ett sätt att hantera det är samverkan med Ung företagsamhet¹⁰⁹ som låter ungdomar prova på att starta företag inom ramen för skolarbetet och där flera regioner delar ut priser till företag med hållbarhetsfokus. Kanske en möjlig utveckling av det lokala klimatkontraktet är att även inkludera UF-företag?

3.4 Slutord

Genom arbetet med de lokala klimatkontrakten har städerna demonstrerat att det på relativt kort tid går att engagera många företag inom åtskilliga branscher i omställningsarbetet. De har visat ett enormt engagemang men också en stor kreativitet vad gäller utformning av klimatkontrakten, vilket skapar en rik bank av olika erfarenheter att ösa ur.

Analysen av klimatkontraktsarbetet vad gäller potential till skalning, oavsett om det är ut, upp eller djupt, visar också på många möjligheter till fortsatt utveckling på olika nivåer där ingen enskild individ eller organisation ensam sitter på svaren. Genom den iterativa utformningen av de nationella klimatkontrakten skapas varje år många möjligheter till fortsatt utforskande och experimenterande, där lokala klimatkontrakt nu också har etablerat sig som ett verktyg i arbetet med att skapa engagemang för missionen klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser på olika nivåer.

Bilaga A. Metoder

Nedan görs en genomgång av de metoder som används för att få fram resultaten i rapporten. Efter en inledande beskrivning av den generella ansatsen beskrivs urvalet av städer tillsammans med vilken metod som användes för att analysera de lokala klimatkontrakten utifrån tillgänglig information. Därefter presenteras hur analysen genomfördes av företagen som skrivit på ett lokalt klimatkontrakt. Slutligen beskrivs hur information om lokala klimatkontrakt extraherades ur de nationella klimatkontrakten.

Observera att studien genomfördes under juni-juli 2024 och utgick från det material som fanns tillgängligt då. Sedan dess kan information ha uppdaterats och företag tillkommit.

Övergripande metodansats

Den övergripande metodansatsen i arbetet har varit induktiv utifrån principer baserade på Grounded Theory¹¹⁰ vilket medfört ett iterativt studerande av materialet för att identifiera mönster och samband som en bas för kategorisering. Det material som har använts är insamlat under sommaren 2024.

Följande huvudsakliga datakällor har använts:

- Information publicerad på Internet om städernas lokala klimatkontrakt inklusive kontraktsmallar (på respektive stads webbplats)
- Information publicerad på Internet vilka organisationer som har skrivit under/är medlemmar (på respektive stads webbplats)
- Information om företag per kommun (i huvudsak från www.foretagarna.se som i sin tur bygger på data från SCB)
- Städernas Klimatkontrakt 2030 från 2023 (på www.viablecities.se)
- En workshop på Transition Lab Forum 2023 i Skellefteå med fokus på lokala klimatkontrakt

Tillsammans användes dessa datakällor och analysen av dem för att skapa tre fiktiva städer med olika typer av lokala klimatkontrakt som ett sätt att illustrera kvalitativa skillnader och relationer mellan egenskaper.

Under arbetet har noteringar förts löpande vilka har skapat ett underlag både för analysen och till diskussionen vad gäller exempelvis möjliga framtida studier och relation till andra typer av data.

Urval

Ett första steg var att identifiera de städer bland de 23 i Viable Cities program Klimatneutrala städer 2030 som har någon form av lokalt klimatkontrakt med inriktning mot företag. Detta gjordes genom att genom analys av deras klimatkontrakt¹¹¹ och undersökning av städernas information om sitt engagemang i Viable Cities. Denna scanning resulterade vid analystillfället sommaren 2024 i 13 städer.

Nedan listas alla städer som analyserades tillsammans med länkar till information om (a) deras lokala klimatkontrakt eller motsvarande, (b) kontraktsmall, (b) vilka organisationer som är medlemmar eller har skrivit under, (d) eventuella resultatrapporter och (e) deras nationella klimatkontrakt där en beskrivning av samverkan med näringslivet återfinns under avsnitt 3.4.

Stad	Information	Kontrakt	Företag	Resultat	Klimatkontrakt 2030
Borlänge ¹¹²	Information		Företag		Klimatkontrakt 2030
Eskilstuna ¹¹³	Information	Kontrakt	Företag		Klimatkontrakt 2030
Gävle ¹¹⁴	Information		Företag		Klimatkontrakt 2030
Helsingborg ¹¹⁵	Information		Företag		Klimatkontrakt 2030
Kalmar ¹¹⁶	Information		Företag		Klimatkontrakt 2030
Karlstad ¹¹⁷	Information	Kontrakt	Företag		Klimatkontrakt 2030
Kristianstad ¹¹⁸	Information	Kontrakt	Företag		Klimatkontrakt 2030
Linköping ¹¹⁹	Information		Företag	Resultat	Klimatkontrakt 2030
Lund ¹²⁰	Information		Företag	Resultat	Klimatkontrakt 2030
Malmö ¹²¹	Information		Företag		Klimatkontrakt 2030
Umeå ¹²²	Information	Kontrakt	Företag		Klimatkontrakt 2030
Uppsala ¹²³	Information	Kontrakt	Företag	Resultat	Klimatkontrakt 2030
Växjö ¹²⁴	Information	Kontrakt	Företag		Klimatkontrakt 2030

Det bör noteras att för städerna i Västra Götalandsregionen (Borås, Göteborg och Mariestad) så pågick samtidigt Klimat2030¹²⁵ ett regionalt initiativ där både kommuner och SME¹²⁶ ges möjlighet att avge klimatlöften. Företagens klimatlöften i denna satsning har likheter med de andra städernas lokala klimatkontrakt men på grund av sin regionala karaktär har de inte tagits med i denna studie. På samma sätt har även Östersunds arbete med att skapa en omställningsaren för klimatet i Jämtlands län med regionala klimatlöften lämnats utanför. I Stockholm har lokala klimatkontrakt genomförts på stadsdelarna Hammarby Sjöstad och Norra Djurgårdsstaden¹²⁷, men eftersom dessa inte täcker hela staden har inte de tagits med.

En annan notering är att de två största svenska städerna inte i dagsläget har något lokalt klimatkontrakt som är gemensamt för alla företag i hela staden, vilket indikerar en möjlig svårighet att hantera en sådan samarbetsform när antalet företag blir mycket stort¹²⁸. I Göteborg fanns The Gothenburg Climate Partnership (GCP) under några år men har nu ersatts av flera olika modeller för storskaliga klimatsamarbeten med näringslivet som exempelvis det branschspecifika nätverket för klimatneutralt byggande samt Gothenburg Green City Zone¹²⁹. Även Stockholm har haft ett liknande initiativ kallat Klimatpakten¹³⁰ som omfattade företag från hela regionen, med en mindre grupp om

30 företag som lovat att gå snabbare med omställningen¹³¹ men har nu övergått till att skapa ett större och bredare nätverk som kallas Klimat- och miljöpakten med >350 företag där man inte har någon form av avtal¹³².

Det är också viktigt att beakta att lokala klimatkontrakt endast är ett bland många för städerna att engagera företagen i klimatomställningen, vilket också framgår av beskrivningarna i de nationella klimatkontrakten. I många fall har man valt att engagera näringslivet branschvis i nätverk där dock inga krav på någon form av kontrakt ställs.

Vad gäller företag så har fokus främst legat på det privata näringslivet även om även kommunala och andra offentliga bolag också finns med i beskrivningarna som stöd för vissa resonemang men då tydligt utmärkta.

Städernas lokala klimatkontrakt

Information om städernas beskrivningar av sina lokala klimatkontrakt eller motsvarande samt i den mån det fanns tillgängligt även själva mallen för kontrakten samlades för analys. Genom en iterativ genomläsning av materialet i en slumpvis ordning av städer växte en kategorisering fram grupperad efter (a) vilka *argument* som framfördes för varför man som företag borde gå med i initiativet, (b) vad man i så fall erbjöds för *förmåner* och (c) vilka *villkor* som var krav för medverkan.

Därefter kodades städerna utifrån ovanstående huvudkategorier samt med underkategorier och som exemplifierades med citat (se bilaga B).

Information samlades även om följande aspekter:

- **Aktörsinriktning:** Vilka aktörer det lokala klimatkontraktet vände sig till (alla organisationer, företag och civilsamhället, enbart företag)
- **Egen organisation:** Huruvida initiativet utgör en egen organisation
- **Fokusområden:** Eventuell koppling till fokusområden i stadens klimatfärdplan enligt Klimatkontrakt 2030 och vilka områden som i så fall fokuserades
- **Benämning:** Vad det lokala klimatkontraktet kallas och om det eventuellt ingår i ett speciellt namngivet initiativ
- **Startår:** När det första lokala klimatkontraktet skrevs

I förekommande fall noterades även vissa former av speciellt intressanta aspekter som sällan förekom hos de andra städerna.

Analysen utforskade även hur de lokala klimatkontrakten och Viable Cities stöttning till städerna relaterar till skalning (upp, ut och djupt)¹³³.

Företagen som skrivit på lokala klimatkontrakt

Samtliga städer i urvalet tillhandahöll information om vilka organisationer som skrivit på det lokala klimatkontraktet eller motsvarande. Följande analyser gjordes:

- Antal och andel företag bland den totala mängden signere/medlemmar

- Spridning med avseende på typer av bolag, baserat på statistik från Företagarna134 som i sin tur bygger på offentlig statistik från bland annat SCB
- Stora företags engagemang i lokala klimatkontrakt
- Engagemanget hos de största leverantörerna till offentlig sektor
- Största utsläpparnas engagemang i lokala klimatkontrakt
- Multipla engagemang på olika nivåer
- Jämförelse med Viable Cities företagsmedlemmar
- Explicit förekomst av kommunala bolag.

Det ska noteras att listan över organisationer inte innehöll organisationsnummer varför det finns viss osäkerhet vad gäller branschtillhörighet vilket i så fall hade kunnat säkerställas genom SNI-koder. För de större bolagen finns givetvis också koncernstrukturer att beakta, vilket medför att ett lokalt engagemang av en del av företaget sannolikt inte medför ett genomslag på vare sig nationell eller internationell nivå.

Företagssamverkan i städernas nationella klimatkontrakt

Samverkan med näringslivet ska enligt instruktionerna för 2023 års upplaga av Viable Cities Klimatkontrakt 2030 beskrivas under sektion 3.4. Det står städerna fritt att göra undersektioner. För urvalet av städer samlades alla delar av respektive sektion 3.4 som rörde samverkan med näringslivet in för en gemensam analys.

Bilaga B. Kategorier

Informationen om städernas lokala klimatkontrakt analyserades där utfallet blev följande övergripande kategorier:

- Någon form av gemensam målbild som beskrivs i termer av *argument* för att man som organisation ska gå med
- Vilka *erbjudanden* det finns att ta del av
- Vilka *villkor* som ställs för att man ska få vara med i gemenskapen
- Vilka *fokusområden* som angavs som speciellt viktiga

Nedan beskrivs dessa kategorier med underkategorier och exempel i mer detalj.

Argument

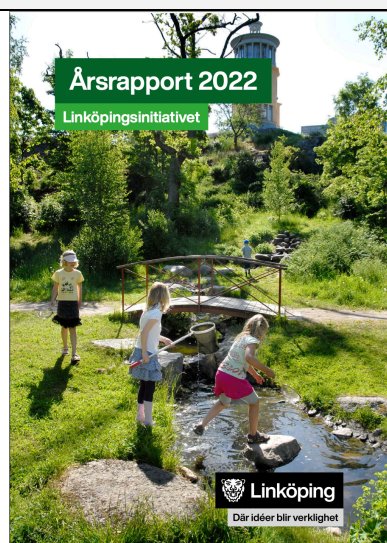
Anledningarna till att skriva under det lokala klimatkontraktet grupperades i följande kategorier:

- Tillsammans
- Affärsnytta
- Innovation
- Systemförändring

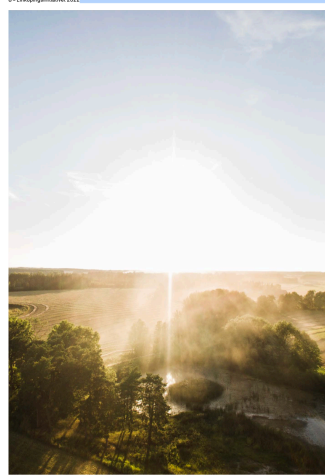
Flera av dessa argument ligger också nära erbjudanden där man beskriver hur det hela ska realiseras i praktiken. Dock är inte varje argument tydligt kopplad till ett erbjudande.

En notering är att få av argumenten backas upp med referenser. Få städer tillhandahåller en offentlig rapport om hur verksamheten hittills har genomförts och vad den har resulterat i. Undantag är Linköping, Lund och Uppsala.

Exempel: Lund¹³⁵

8. Linköpingsinitiativ 2022

En kraft att räkna med

När denna rapport sammanställs förutspås en riktig varm sommar i Sverige. På gott och ont. För nöta att vi ser fram emot sol och bad vet vi att en regelatt av klimatförändringarna kopplar samman de allt högre temperaturerna med ökande värmeböljor. Även om jordsjiktet ännu inte drabbats så här har klimatförändringarna på stort sätt påverkat kommunen. Första hand gäller att vi ska ha en säker och hälsosam liv och hälsa. Men också för att vi ska ha ett bra klimat som är hälsosamt och attraktivt stad. En plats där man kan må bra i framtiden.

Linköpingsinitiativet har blivit en mötesplats för lokal omvärldsbildning, lärande och utmaning. Detta genererar en stor nytta för samhället och för våra medborgare. Detta genererar också värdefulla samarbeten som på olika sätt leder till faktiska utsläppssänkningar och minskad klimatpåverkan. För många i Linköping har klimatet också blivit en naturlig del av arbetet. Detta är ett viktigt steg i arbetet med att göra klimatet till en naturlig del av arbetet. Detta är ett viktigt steg i arbetet med att göra klimatet till en naturlig del av arbetet.

Gäckande nog visade det sig att vår vision delas av många många fler. Vid starten 2018 hade stadsstyrelsen mest energientusiastiska organisationer och företag anslutit till Linköpingsinitiativet. När någonting händer som vi inte räknat på många gånger betyder det att vi har lyckats. Det är ett tecken på att vi har lyckats. Det är ett tecken på att vi har lyckats. Det är ett tecken på att vi har lyckats.

Med omställningsprocesser är ingen quick fix. Inom utveckling kan även måla ideer och idéer i andra både tekniskt, ekonomiskt - och i målsättningen. Linköpingsinitiativet är ett uttryck för en vision som innebär att vi ska ha en hälsosam och attraktiv stad. En plats där man kan må bra i framtiden.

Vi kommer nu att fortsätta arbeta mer för att utföra dessa ideer skapa konkreta åtgärder och gemensamma mål. Vi ska fortsätta arbeta med att skapa en attraktiv och hälsosam stad. Detta innebär att vi ska fortsätta arbeta med att skapa en attraktiv och hälsosam stad. Detta innebär att vi ska fortsätta arbeta med att skapa en attraktiv och hälsosam stad.

Louise Feldin
Hållbarhetschef, Linköpings kommun

Linda Malmén
Hållbarhetschef, Linköpings kommun

Tillsammans

Samtliga 13 städer framhäver betydelsen av att alla ställer sig bakom samma målbild och drar åt samma håll. Många framhäver också just att verkligen alla måste engagera sig. Det handlar om att samlas för att göra skillnad för klimatet (framför allt i den egna staden) och säkerställa kommande generationers livskvalitet annars kan konsekvenserna bli mycket negativa. Här lyfts också att ensam inte är stark och vikten av förebilder.

Exempel: Kalmar¹³⁶

Kalmar kommun

Startsida / Kommun och politik / Hållbarhet och mänskliga rättigheter / Ett grönare Kalmar / Klimatneutrala Kalmar 2030 / Vad krävs för att Kalmar ska bli klimatneutral?
/ Här tecknar du Kalmar kommuns lokala klimatkontrakt

Här tecknar du Kalmar kommuns lokala klimatkontrakt

[LYSSNA](#) [MINA SIDOR](#) [SKRIV UT](#) [TRANSLATE](#) [KONTAKTA KOMMUNEN](#)

Vill du som företag göra en insats för klimatet i Kalmar?

Klimatkontraktet är till för alla företag i Kalmar som tillsammans med kommunen vill verka för ett hållbart och klimatsmart samhälle. Ett undertecknande innebär att ditt företag ställer sig bakom avsikten med avtalet och göra åtaganden som passar den egna verksamheten, är genomförbara och minskar koldioxidutsläppen.

Exempel: Helsingborg¹³⁷

Klimatförändringen är den enskilt viktigaste utmaningen mänskligheten står inför och vi måste radikalt minska våra utsläpp. Forskningen ger den dystra prognosen att vi just nu riskerar att passera utsläppsmål som leder till oåterkalleliga effekter. Det krävs att vi arbetar tillsammans och att vi är många för att vi ska ha en chans!

Exempel: Karlstad¹³⁸

Vill du samverka med oss?

Du är inte ensam – vi är många som gör båda stora och små insatser för ett klimatvänligt och bättre liv i solstaden. Men för att lyckas behöver vi arbeta ännu mer tillsammans. Om du vill vara en del av lösningen på en historisk utmaning och möjlighet, hör av dig till oss!

Exempel: Uppsala¹³⁹

Tillsammans når vi lägre

Uppsala klimatprotokoll samlar företag, offentliga verksamheter, universitet och föreningar som vill göra konkreta framsteg för ett klimatomställt Uppsala. Våra medlemmar går före och visar hur samverkan bidrar till att öka takten i klimatarbetet.

Exempel: Umeå¹⁴⁰

Umeå klimatfärdplan är vår tids viktigaste satsning. Vi som är företag, organisationer och offentliga verksamheter i Umeå kommun måste agera nu, och tillsammans arbeta för att skynda på klimatomställningen.

Umeå klimatfärdplan finns för att vi i Umeå måste samarbeta om den lokala klimatomställningen. Många gör redan bra saker men genom att samarbeta om det som är svårt kan vi accelerera klimatomställningen – ingen klarar enskilt att minska utsläppen tillräckligt snabbt och mycket utan att ta hjälp av andra.

Affärsnytta

Vissa städer, speciellt de som har ett tydligt fokus på lokala klimatkontrakt för företag, för en argumentation som tar sin utgångspunkt i affärsnytta. Här finns argument som exempelvis att få möjlighet till affärsutveckling, skapa konkurrenskraft och öka lönsamheten. Här finns dock ingen systematisk information om beläggen för detta, utöver enstaka fallbeskrivningar. Endast i få fall lyfts konsekvenser av EU-lagstiftning.

Exempel: Helsingborg¹⁴¹

Flera studier visar att aktivt klimatarbete är lönsamt för företag. Bland annat stärker det varumärket, ökar kundlojaliteten och gör det lättare att attrahera kompetent arbetskraft. Hållbarhet är en källa till möjligheter och ger konkurrensfördelar!

Bli en attraktiv arbetsgivare och få lojala kunder

Undersökning från Hagainiatiivet visar att en överväldigande majoritet av svenska företag anser att klimatarbetet ger lojalare kunder, ökad innovationskraft och fördelar när det handlar om att rekrytera och behålla de bästa medarbetarna. Genom att arbeta hållbart behåller ni er attraktionskraft hos både kund och medarbetare.

Använd resurserna smartare

Sänker ni exempelvis energiförbrukningen, minskar spillet, förpackningsmaterialet, bränslebehovet och minskar transporterna så sparar ni både pengar och på miljö.

Genom att titta på ert företags erbjudande/produkt utifrån ett livscykelperspektiv och se allt som resurser, kan ni använda färre resurser eller använda dem klokare.

Dyrt att inte ha klimatet med

World Economic Forum har flera år i rad fastställt att klimatrisen är det största hotet mot den globala ekonomin. De kvarvarande resurserna som är kopplade till klimatpåverkan är starkt övervärderade på världens börser, men samtidigt bör resurserna bevaras intakta. Räkna med högre kostnader att producera och tillverka i takt med att resurserna sinar, samtidigt som vi blir fler på vår planet.

Fler lagar och krav

Det är högst troligt att lagkrav kommer att bli strängare. Kommande EU-direktiv, åststramade lagar som berör fler företag är bara att förvänta sig. Kunder ställer även de större och större krav på sina leverantörer och deras hållbarhetsarbete.

Kan ni inte redovisa att och hur ert företag arbetar med hållbarhet finns det risk att ni väljs bort.

Exempel: Gävle¹⁴²

Ett aktivt klimatarbete är lönsamt för företag

Klimatförändringarna är en av vår tid allra största utmaningar. Enligt klimatforskningen måste vi radikalt minska våra utsläpp av växthusgaser. Flera studier visar dessutom att ett aktivt klimatarbete är lönsamt för företag. Det stärker bland annat varumärket, ökar kundlojaliteten och det är lättare att attrahera och behålla kompetent arbetskraft.

Innovation

Många trycker på möjligheten till innovation, bland annat genom att tillsammans hitta nya lösningar men också genom att utmana varandra.

Exempel: Karlstad¹⁴³

Syftet med lokala klimatkontrakt som finns i flera städer i Sverige är att ta sig an utmaningarna med gemensam kraft, hitta kreativa möjligheter på svåra frågor och kroka arm i klimatarbetet. Nätverket som bildas fungerar också som ett bollplank med gemensam agenda för att ta Karlstad, medborgare, företag och samhälle in i framtiden. Nätverket ska även fungera som en gemensam arena för klimatutmaningen med möjlighet att inverka på, och påverka konsumenter, verksamheter/ företag samt kommunens utveckling.

Exempel: Linköping¹⁴⁴

Linköpingsinitiativet är ett lokalt nätverk som startade 2018 av Linköpings kommun. Idag består nätverket av sammanlagt 20 privata och offentliga medlemsorganisationer som antagit utmaningar inom områdena energi, materialflöden samt transport och resor.

Utmaningarna kan handla om att energioptimera verksamheten, utveckla cirkulära affärsmodeller och tillverkningsprocesser, ställa om till fossilfria transporter eller uppmuntra klimatsmarta beteenden gentemot anställda och hyresgäster.

Exempel: Lund¹⁴⁵

Lunds Klimatallians skapar möten mellan klimat- och affärsnytta. I nätverket samlas företag som arbetar aktivt med klimatfrågan samt hållbar utveckling i stort och ser värdet med att dela kunskap.

Klimatalliansen består idag av ett 25-tal medlemmar från olika branscher. Många har redan identifierat klimat- och energifrågan och driver ett aktivt arbete för att minska sin negativa klimatpåverkan. Andra har sett klimatfrågan som en del av affärsutvecklingen för att skapa nya produkter, stärka sitt varumärke. Andra vill i sin tur vara en del av samhällsutvecklingen.

Mixen av företag och ett nära samarbete med Lunds universitet och kommunen gör nätverket till en spännande grogrund för innovationer och nya samarbeten.

Systemförändring

I tillägg till argumenten som tar utgångspunkt i det gemensamma respektive affärsnytta och innovation finns en samling argument som siktar till mer systemisk förändring. Dessa rör exempelvis att påverka utvecklingen i staden eller i regionen eller nationellt, driva utvecklingen i branschen, skapa en attraktiv stad eller att främja en mer hållbar och rättvis ekonomi.

Exempel: Kristianstad¹⁴⁶

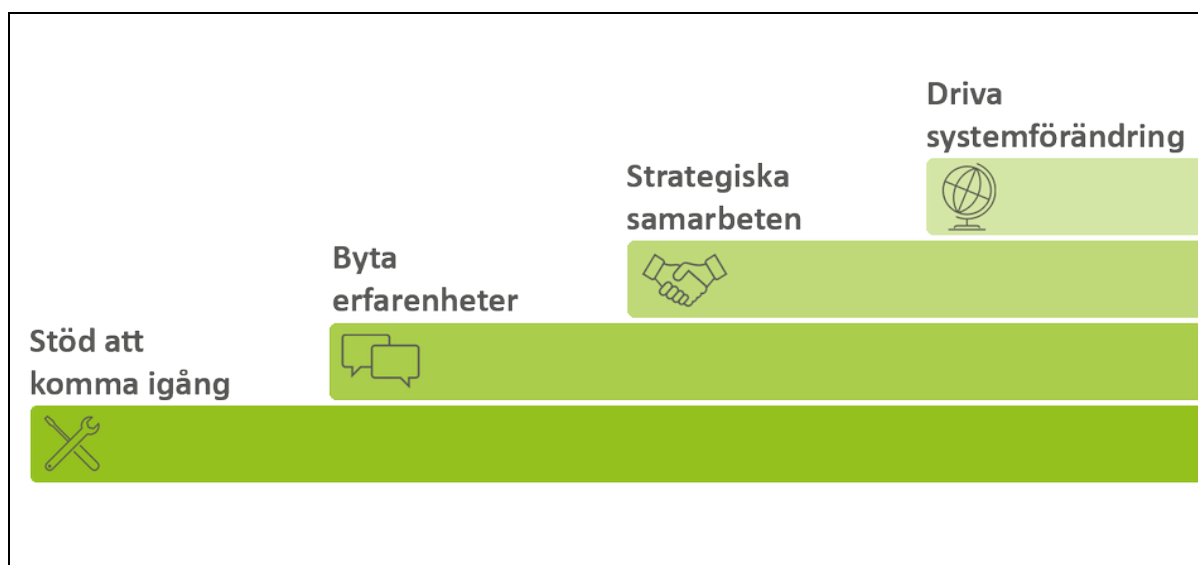
Exempel: Linköping¹⁴⁷

Linköpingsinitiativet är ett lokalt nätverk bestående av privata och offentliga aktörer som tillsammans arbetar för att öka omställningstakten mot ett koldioxidneutralt Linköping. Aktörer från olika branscher möts inom nätverket och det utgör en plattform för samverkan, lärande, kommunikation och förändring. Medlemmarna arbetar för att bidra till Linköpings kommuns klimatmål och till en långsiktig hållbar utveckling. Linköpingsinitiativet ska vara en aktiv och trovärdig röst i det regionala och nationella klimatarbetet.

Exempel: Umeå¹⁴⁸

Möjligheterna med en gemensam och lokal klimatfärdplan

- Få stöd och råd för att minska din organisations klimatavtryck
- Nätverka och utbyt kunskap och erfarenheter
- Samarbeta bransch- och sektorövergripande kring stora komplexa omställningar i Umeå
- Få tillgång till nationella och internationella nätverk genom Klimatkontrakt 2030 med svenska myndigheter och Climate City Contract med EU.
- Arbeta med tydliga mål och förutsättningar för en gemensam kraftsamling som påskyndar Umeås klimatomställning

Erbjudanden

Erbjudandena till dem som skriver under de lokala klimatkontrakten varierade men där fanns också stora likheter. De delades in i följande kategorier:

- Samarbete/nätverk
- Kunskap
- Reklam
- Beräkningshjälp
- Affärsutveckling
- Internationellt nätverk
- Påverkan
- Medverkan

Noteras bör också att vissa städer framhöll erbjudanden som exempelvis klimatrådgivning som dock inte kräver att man har skrivit på något lokalt klimatavtal. Det är också oklart hur hårt städerna håller på krav på underskrift vid exempelvis arrangemang av olika slag. Städerna redovisar inte heller företagens åsikter om erbjudandena eller i vilken utsträckning de nyttjar möjligheterna.

Städerna varierade också vad gäller tydlighet i kommunens åtaganden gentemot företagen där vissa inte hade med denna aspekt alls medan andra var explicita.

Exempel: Kristianstad¹⁴⁹

Kristianstads kommun har fyra åtaganden mot näringslivet i de lokala klimatkontrakten. Det innebär att båda förvaltningar och kommunala bolag ska arbeta för att:

1. Klimat- och hållbarhetsfrågor ska genomsyra hela kommunorganisationen; från vision och strategi till verksamhet och uppföljning.

2. Pressa ner utsläppen av växthusgaser, möjliggöra fler cirkulära flöden, öka energi-effektiviteten samt öka produktionen av förnybar energi i kommunen.
3. Öka andelen resor i kommunen som företas med gång, cykel eller kollektivtrafik och minska antalet bilresor.
4. Främja nya lösningar och innovationer genom att efterfråga klimatsmarta och hållbara produkter och tjänster i upphandling.

Exempel: Lund¹⁵⁰

Lunds kommun kommer att

– Aktivt verka för att vara Sveriges ledande klimatkommun genom att ha högt ställda mål och konkreta handlingsplaner för genomförande av klimatarbetet

- Sammanställa och rapportera deltagande företags klimatåtgärder till det europeiska Borgmästaravtalet för energi- och klimat

- Synliggöra samarbetet och deltagande företag i relevanta sammanhang

- Erbjuder stöd och rådgivning, exempelvis via kommunens energi- och klimatrådgivningsverksamhet

Samarbete/nätverk

Samtliga 13 städer lockade med att deltagande i det lokala klimatkontraktet skulle erbjuda möjligheter till nätverkande och samverkan med likasinnade.

Exempel: Eskilstuna¹⁵¹

Att arbeta tillsammans för en hållbar omställning och ett klimatpositivt samhälle är viktigt för att vi ska lyckas nå klimatmålen. Alla behöver engagera sig och bidra där de kan och många i Eskilstuna har redan kommit långt i sitt klimatarbete och är förebilder för andra, såväl lokalt som globalt. Klimatåtagandet ger tillgång till:

- Samverkansplattform och nätverk. Genom arenan Klimatevolution* kopplar vi ihop nätverk, kluster och grupper till en gemensam plattform och mötesplats för klimatomställning i Eskilstuna.
- Stöd, kunskap och erfarenhet. Genom att delta på nätverksträffar, event, seminarier och utbildningar får ni tillgång till resurser för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.
- Kommunikation och inspiration. Tillgång till kommunikation ger synlighet, spridning och inspiration som ger positiva effekter.

Exempel: Kalmar¹⁵²

Genom att underteckna klimatkontraktet får ert företag:

- Möjligheter att dela kunskap och erfarenheter på de träffar som arrangeras.
- Tillgång till nätverk med andra företag som vill minska klimatpåverkan.
- Inspiration och goda exempel från företag som minskar verksamhetens utsläpp.
- Synas på projektsidan och i kommunikationsmaterial som beskriver det lokala klimatkontraktet.

Kunskap

Även kunskap i form av aktiviteter som träffar, seminarier, workshopar med mera ingick i alla 13 städers erbjudanden.

Exempel: Lund¹⁵³

Lunds Klimatallians är ett nätverk med fokus på klimat och hållbar utveckling. Vi träffas regelbundet och våra aktiviteter utgår från våra medlemmarnas behov och önskemål:

- Nätverksträffar
- Öppna möten
- Externa och interna föredragshållare
- Företagsbesök
- Workshops
- Web-fika och webinar

Exempel: Malmö¹⁵⁴

Företag och föreningar kan välja att peka på särskilt intressanta omställningsområden att samverka och kraftsamla kring. Malmö stad åtar sig att samordna dialogträffar och kunskapsseminarier inom dessa områden.

Vissa städer tillhandhåller stöd i form av tips, checklistor och verktyg direkt på webbsidorna i anslutning till informationen om det lokala klimatkontraktet.

Exempel: Helsingborg¹⁵⁵

The screenshot shows the website for Helsingborg's Climate Agreement. At the top, there is a navigation bar with the city logo, the text 'HELSINGBORG', and links for 'Klimatavtal Helsingborg', 'Kom igång', 'Signera klimatavtalet', 'Skriv på', 'Vi är med!', 'Kontakt', and a language selector. The main content area features a large green header with the title 'Checklista'. Below the title, there is a paragraph explaining that it's not always easy to know where to start with climate work. This is followed by a list of four numbered tips: 1. Start from your resources and assumptions, starting with small steps. 2. Don't be afraid to start working with sustainability as you are not experts, seek help and collaborate with others. 3. Start with what you can do internally. 4. Go through the simple checklist to get a picture of what your company can do. A green button labeled 'Ladda ner checklistan' is positioned at the bottom right of the content area. On the left side of the page, there is a graphic of a checklist with a green hand holding a pen, ready to sign.

Exempel: Lund¹⁵⁶

Ett aktivt klimatarbete kan skapa nya möjligheter för företag, samtidigt som det bidrar till den gemensamma klimatomställningen i Malmö. Här hittar du tips på klimatinsatser som ditt företag kan bidra med.

Här finns tips på klimatinsatserna inom utsläppsområden som de flesta företag har och där det finns en stor möjlighet att påverka, såsom transporter, mat, produkter och tjänster och energi.

Reklam

Sex städer poängterade möjligheten för verksamheterna att synliggöra sitt engagemang i klimatomställningen genom att medverka i initiativet. Exempel på sådana reklaminsatser var att få använda en speciell logga, synas i listan över medverkande, medverka på olika aktiviteter, samt synas i stadens kommunikation som exempelvis nyheter.

Exempel: Borlänge¹⁵⁷

Bli en del av Klimatneutrala Borlänge 2030

Företag kan skriva på Klimatkontrakt Borlänge och ansluter sig därmed till initiativet. Det innebär att företaget ställer sig bakom målbilden för ett klimatneutralt Borlänge år 2030 och sitt eget bidrag till den. Om företaget skriver på "Klimatkontrakt Borlänge" ingår tillgång till en samverkansplattform där alla företag som skrivit på stöttar varandra på resan mot klimatneutralitet. Som en del av initiativet blir företagen även, inbjudna till och en del av, de

träffar och evenemang som genomförs av Klimatneutrala Borlänge 2030. Företagen får även använda den grafiska ”stämpeln” som visar att man är en del av Klimatneutrala Borlänge i sin egen kommunikation

Exempel: Karlstad¹⁵⁸

Vi kommer också att synliggöra företagen som är med i arbetet med klimatkontrakt och lyfta dessa i olika sammanhang, för att sprida de insatser som görs.

Beräkningshjälp

Tre städer erbjöd service i form av hjälp att beräkna klimatpåverkan och sätta mål för sina utsläppsminskningar.

Exempel: Eskilstuna¹⁵⁹

Obligatoriskt att fylla i:

1. Vi har beräknat vår klimatpåverkan och har satt mål för utsläppsminskningar.
2. Vi vill ha hjälp med att beräkna vår klimatpåverkan och sätta mål för utsläppsminskningar.

Affärsutveckling

Två städer erbjöd hjälp med affärsutveckling bland annat genom att hitta lämpliga partners.

Exempel: Gävle¹⁶⁰

Ni som skriver på avtalet kommer bland annat få:

- tillgång till ett stort nätverk med andra företag, föreningar, akademi och offentliga organisationer som alla har samma målbild
- stöd i att ta fram åtgärder och en handlingsplan för att minska er organisations klimatpåverkan
- konkret hjälp i att beräkna och följa upp er organisations klimatpåverkan
- massor med goda exempel på hur andra aktörer arbetar, som i många fall bara är att ta efter. Hur bra som helst!
- möjligheter att ingå samarbeten
- möjligheter och stöd i att söka externa medel själva eller tillsammans med andra aktörer
- ta del av och dela med er av kunskaper och erfarenheter
- stärkt varumärke och förbättrad hållbarhetskommunikation genom medverkan i Gävle klimatavtal
- hitta nya affärer och partners

- tillgång till fokus- och arbetsgrupper som formas utefter era behov och utmaningar.

Rådgivning

Två städer erbjuder rådgivning kopplat till det lokala klimatkontraktet. Det är dock oklart om detta erbjudande kräver en signering eller om det är öppet för alla med behov.

Exempel: Karlstad¹⁶¹

Stöd till medverkande företag och föreningar

Behöver ni hjälp att komma i gång eller behöver ni stöd under arbetet?

Karlstads kommun kan hjälpa till och stötta medverkande företag, organisationer och föreningar i arbetet runt klimatutmaningar inom områdena energi, transporter, och hållbar konsumtion. Syftet är att förstå sina utsläpp och hitta hållbara lösningar för att minska dessa utsläpp.

Som komplement och stöd finns också möjligheten att få hjälp från experter i kommunen inom energi- och klimatrådgivning, transportrådgivning och hållbar konsumtion. Stöttning och samverkan sker också genom att företag och organisationer får tillfällen för erfarenhetsutbyte, exempelvis genom nätverket Torsdagsfölket.

Internationellt nätverk

Umeå framhävde betydelsen av att man medverkar i internationella sammanhang vilket kan skapa möjligheter för dem som ingår i det lokala nätverket (se ovan).

Medverkan

Förväntningarna på företagens engagemang varierade betydligt mellan städerna. Alla ställer krav på deltagande i aktiviteter, men endast vissa ger ett erbjudande om att också vara med om att påverka inriktning på aktiviteter vad gäller innehåll och form.

Exempel: Helsingborg¹⁶²

Exempel: Gävle¹⁶³

Deltagarnas behov och intressen styr arbetet

Gävle klimatavtals praktiska arbete sker inom fokus- och arbetsgrupper och bildas utifrån era behov och intressen. Initiativet administreras från oss men det är ni som styr innehållet utifrån era behov och utmaningar. Ni får utbyta erfarenheter, kunskap, sprida goda exempel och tillsammans ta reda på hur vi går från ord till handling samt lösa komplexa samhällsutmaningar tillsammans.

Exempel: Umeå¹⁶⁴

Umeå klimatfärdplan är två saker på samma gång: dels en sammanställning av vad som behöver göras för att minska klimatutsläppen i Umeå, dels en plattform där vi i Umeå stärker varandra och tillsammans arbetar för klimatomställning i enlighet med Parisavtalet.

Klimatfärdplanen koordineras av Umeå kommun men innehållet skapar vi gemensamt med företag och organisationer som går med.

Exempel: Uppsala¹⁶⁵

För att leda och samordna Klimatprotokollets arbete finns ett medlemskansli. Beslut om Klimatprotokollets mål och inriktning fattas vid årsmöten. Klimatprotokollet har också en styrgrupp samt ett klimatstrategiskt råd med fokus på branschöverskridande samverkan.

Påverkan

Möjlighet till påverkan och samhällsutveckling var också ett tydligt erbjudande från Linköping och Umeå samt fanns också med i Malmös betoning av att staden tar på sig ett ansvar att driva förändringsarbeten.

Exempel: Malmö¹⁶⁶

Malmö stad åtar sig att fungera som möjliggörare i klimatomställningen genom att:

- facilitera och främja samverkan inom och mellan sektorer
- erbjuda Malmö som testbädd för att hitta lösningar för dagens och morgondagens utmaningar
- underlätta för stadens företag och föreningar genom att fatta kloka beslut som stöttar det lokala föreningslivets och näringslivets klimatarbete och bidragande i omställningen
- driva på nationell och europeisk politik så att Malmö kan vara föregångare
- arbeta för att bli en klimatneutral organisation till 2030

Villkor

Variationerna i villkor eller krav på de företag som skriver under de lokala klimatkontrakten var stora på olika sätt. Vissa hade få och generella krav medan andra ställde många och detaljerade villkor. Dessa delades in på följande sätt

- Utsläppsminskning
- Deltagande
- Mäta och rapportera
- Specifika mål och handlingsplan
- Klimatanalys
- Övriga

Noteras bör att till viss del är det svårt att avgöra exakt vilka villkor som ställs eftersom inte alla städer tillhandahåller mallen för avtalen. De underskrivna avtalen finns inte heller att enkelt tillgå.

Utsläppsminskning

Samtliga 13 städer ställer krav på att de som skriver under det lokala klimatavtalet ska bidra till att minska utsläppen i staden och ställa sig bakom stadens klimatambitioner.

Exempel: Borlänge¹⁶⁷

AKTUELLT OM PROJEKTET BORLÄNGES KLIMATPÅVERKAN SKRIV PÅ KONTAKT GODA EXEMPEL

Skriv på

Klimatneutrala Borlänge 2030 samlar de aktörer som vill driva på omställningen och jobba aktivt för att uppnå ett hållbart och klimatneutralt Borlänge. Tillsammans kan vi hitta nya smarta sätt att nå målet.

Bli en del av Klimatneutrala Borlänge 2030

Företag kan skriva på Klimatkontrakt Borlänge och ansluter sig därmed till initiativet. Det innebär att företaget ställer sig bakom målbilden för ett klimatneutralt Borlänge år 2030 och sitt eget bidrag till den.

Exempel: Malmö¹⁶⁸

Vad krävs för att få signera Klimatkontrakt Malmö?

Klimatkontrakt Malmö kan tecknas av företag, föreningar och andra organisationer som har sin huvudsakliga verksamhet i Malmö. Aktörer som signerar arbetar i riktning mot ett klimatneutralt Malmö 2030 och gör olika insatser för att minska sina utsläpp.

- Arbeta aktivt för att minimera föreningens egna klimatavtryck
- Inspirera och stötta andra att minimera sina klimatavtryck
- Relatera och utveckla föreningens syfte och verksamhet till klimatfrågan
- Samverka och agera med andra för att tillsammans driva klimatfrågor utifrån olika perspektiv

Exempel: Kalmar¹⁶⁹

Klimatkontraktet är till för alla företag i Kalmar som tillsammans med kommunen vill verka för ett hållbart och klimatsmart samhälle. Ett undertecknande innebär att ditt företag ställer sig bakom avsikten med avtalet och göra åtaganden som passar den egna verksamheten, är genomförbara och minskar koldioxidutsläppen.

Deltagande

Ett annat krav som återkommer hos flera 13 städer är att man ska medverka i nätverket runt det lokala klimatavtalet för att på så sätt både dela med sig av sin kunskap och utveckla ny. Detta är ett exempel på ett samspel mellan ett erbjudande och krav.

Exempel: Lund¹⁷⁰

Avsiktsförklaring

Vi kommer genom aktivt arbete och samverkan att bidra till framtida minskade växthusgasutsläpp. Undertecknade företag och organisationer kommer att, inom klimatområdet

- Bidra till att Lunds kommuns klimatmål för det geografiska området nås
- Dela med oss av erfarenheter och kunskap
- Årligen redovisa klimatutsläpp inom Lunds kommun
- Årligen redovisa genomförda samt planerade klimatåtgärder
- Aktivt delta på Lunds Klimatallians möten och aktiviteter
- Aktivt samverka med Lunds kommun i klimatarbetet inom ramen för Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors)
- Synliggöra och kommunicera samarbetet i relevanta sammanhang

Mäta och rapportera

Fem städer ställer krav på att företagen ska mäta och rapportera sina resultat. Dock finns variationer i hur man vill att rapporterna ska gå till och se ut, samt i vilken omfattning man också publicerar resultaten och på vilket sätt.

Exempel: Kalmar¹⁷¹

Genom att underteckna klimatkontrakt Kalmar åtar vi oss att:

Vilja

Självkänt vill vi ta ansvar för vår påverkan på klimatet!

Lära

Vi behöver kunskap om hur val vi gör i verksamheten påverkar klimatet.

Göra

Från ord till handling och vi genomför insatser som leder till minskade utsläpp.

Dela

Vi berättar om vad vi gör och inspirerar varandra med idéer, kunskap och erfarenheter.

Mäta

Vi mäter effekten av vårt arbete och utvecklar våra arbets sätt.

Exempel: Uppsala¹⁷²

Klimatavtal

Klimatavtalet styr Klimatprotokollets inriktning, målsättning och medlemmars åtagande. Alla medlemmar i Klimatprotokollet skriver under avtalet som uppdateras var tredje år.

Resultat

Var tredje år sammanställs Klimatprotokollets resultat i ett klimtbokslut. Boksluten visar att Klimatprotokollet kontinuerligt minskat de gemensamma utsläppen av växthusgaser.

Specifika mål och handlingsplan

Städerna skiljde sig åt med avseende på hur specifikt företagen behövde uttrycka sina klimatmål. Vissa efterfrågade endast att ställa sig bakom en mer allmänt hållen strävan att bidra till att sänka utsläppen i enlighet med den uppsatta ambitionen för staden. Andra efterfrågade mer explicita uttryckta målsättningar inom de fokusområden som staden satt upp som speciellt viktiga. I vissa fall efterfrågades en mer noggrann analys och därefter uppsatta mål och handlingsplaner.

Exempel: Eskilstuna¹⁷³

Formuläret är indelat i samma fem fokusområden som finns i Klimatprogram Eskilstuna. Du kan enkelt välja vilka områden som är relevanta för din verksamhet. Via länken nedan når du en PDF-fil som visar hur formuläret är uppbyggt och vilka frågeställningar som kommer, om du vill förbereda underlag innan du fyller i formuläret.

Klimatanalys

Fyra städer ställer krav på att företagen ska göra en analys av sin klimatpåverkan, antingen innan signeringen eller i samband med denna.

Exempel: Karlstad¹⁷⁴

Gör en klimatkartläggning

Att kartlägga utsläppen är grundläggande för att veta hur ert företag på bästa sätt ska kunna minska er klimatpåverkan. Med en enklare kartläggning som visar på era stora utsläpp, kan ni se över vad verksamheten kan göra, och utifrån det ta fram åtgärder som ger stor climateffekt.

Exempel: Kristianstad¹⁷⁵

För att signera ett lokalt klimatkontrakt ska undertecknande part ha ett pågående hållbarhetsarbete som innehåller:

Nulägesanalys som synliggör verksamhetens klimatpåverkan

Med detta menas att varje organisation måste ha gjort en genomlysning av sin verksamhet och veta var i värdekedjan klimatpåverkan finns och i vilken omfattning; både direkta och indirekta utsläpp (Scope 1-3)

Målformuleringar som utifrån nulägesanalysen tydliggör ambition och prioriteringar

Med detta menas att organisationen ska ha satt mål för minskad klimatpåverkan utifrån sin nulägesanalys. Målen ska vara riktade mot de mest väsentliga åtgärderna, dvs där klimatpåverkan är som störst.

Process för kontinuerlig utvärdering av måluppfyllelse och arbetssätt

Med detta menas att organisationen ska ha ett strukturerat arbetssätt för att följa upp sina åtgärder och mål samt för rapportering av dessa, tex genom en hållbarhetsrapport.

Övriga

Fem städer hade villkor som inte andra tog upp:

- Umeå: Integrera klimatfrågorna i verksamhetens affärsstrategi
- Helsingborg: Ta upp konsumtionsbaserade utsläpp
- Karlstad: Koppla till branschstandard som exempelvis Fossilfritt Sverige
- Kristianstad och Växjö: Driv utveckling även i hela värdekedjan/branschen
- Uppsala: Ta klimatledarskap och ta initiativ till omställning
- Umeå: Placera staden i framkant inom klimatomställning

Ovanstående övriga krav är onekligen mer progressiva, mer omfattande och systemförändrande varför de förtjänas att uppmärksammas speciellt.

Exempel: Växjö¹⁷⁶

Växjödeklarationen

- Tillsammans för en hållbar framtid

Samverkan med näringsliv och civilsamhälle är en av Växjö kommuns strategier för att skynda på omställningen till en hållbar kommun. Flera företag har därför signerat Växjödeklarationen för att själva driva arbetet framåt i sina respektive branscher.

Exempel: Kristianstad¹⁷⁷

Varje aktör som skriver under Kristianstads klimatkontrakt åtar sig:

Att driva en klimatomställning som omfattar hela värdekedjan

Det innebär att organisationen inspirerar med sitt ledarskap så att klimatomställningen genomsyrar allt och alla som berörs av företaget; medarbetare, kunder, leverantörer, konsumenter, underleverantörer. Signerande organisationer använder sin position för att möjliggöra och hjälpa andra att lyckas med sin omställning.

Att aktivt samarbeta och samverka med andra för att bidra till missionen

Det innebär att delta i gemensamma aktiviteter och kommunikativa insatser. Att ha inställningen att vilja arbeta tillsammans med andra och nyttja den position som organisationen har för att underlätta andras omställning. Att förstå de omfattande systemförändringar som måste ske och ta ansvar för sin del i det.

Att öppet sprida och dela lösningar, lärdomar och resultat under resans gång

Det innebär att vara öppen med de förändringar man genomfört samt lösningar, lärdomar och resultat som detta medfört. Att dela med sig av sitt arbete (oavsett om det har varit lyckosamt eller inte) möjliggör för fler att kunna ta efter och skapa ringar på vattnet

Att identifiera och uttala utmaningar samt att söka, testa och utvärdera lösningar på dessa

Detta innebär att vara öppen med de utmaningar som finns, att anamma ett synsätt "att våga prova" och "att våga misslyckas" samt att ha en nyfiken inställning att vilja testa idéer, piloter och försök tillsammans med andra.

Exempel: Karlstad¹⁷⁸

Inför att ni skriver under ett lokalt klimatkontrakt kommer ni att få ett underlag från oss för att på ett smidigt sätt kunna kartlägga er verksamhet och vilka egna mål ni vill arbeta mot.

Kartläggningen kan därefter fungera som ett stöd och uppföljningsverktyg. Följande punkter kommer ni att arbeta med:

- **Identifiera:** Identifiera vilka delar av verksamheten som har den största klimatpåverkan.
- **Anta utmaningar:** Anta och genomföra minst tre av de klimatutmaningar som gör störst skillnad eller anta branschstandard (se nästa punkt).
- **Anta branschstandard:** Anta och genomföra eventuell klimatfärdplan som är relevant för organisationen, till exempel en av Fossilfritt Sveriges branschfärdplaner.
- **Uppföljning:** Årligen följa upp och rapportera genomförda åtgärder för antagna klimatutmaningar och en uppskattning av minskade klimatutsläpp.
- **Samarbeta:** Bidra till det gemensamma arbetet mot ett Klimatneutralt Karlstad 2030

Exempel: Uppsala¹⁷⁹

Medlemskriterier

För att bli medlem i Uppsala klimatprotokoll skriver organisationer under ett klimatavtal. I avtalet fastställs följande medlemskriterier:

- Att ha ambitionen att minska sina utsläpp av växthusgaser i linje med Parisavtalet.
- Att integrera klimatfrågan i organisationens huvudsakliga verksamhets- eller affärsstrategi.
- Att ha verksamhet i Uppsala och vilja placera staden i framkant vad gäller klimatomställning.
- Att årligen mäta direkta och indirekta klimatutsläpp och rapportera in dessa till Klimatprotokollets gemensamma uppföljningsverktyg.
- Att anta de klimatutmaningar som är mest relevanta för att minska organisationens, eller Klimatprotokollets samlade, klimatutsläpp.
- Att ta klimatledarskap genom aktivt deltagande i Klimatprotokollets arbete och vid möjlighet leda områden där organisationen har hög kompetens.

Fokusområden

Av 13 städer så angav 6 att de lokala klimatkontrakten hade ett fokus på vissa områden, där tre hade en tydlig koppling till färdplanen enligt Klimatkontrakt 2030. Samtliga angav både transport/mobilitet och energi/elektrifiering som fokusområden, medan fyra angav bygg respektive konsumtion som viktiga. Två städer fokuserade resursflöden/cirkulär ekonomi, medan en tog upp jordbruk/livsmedel som ett viktigt område och en annan att lagra och ta upp växthusgaser. Tre städer hade tre fokusområden medan de andra tre städerna hade fem.

Exempel: Umeå¹⁸⁰

Utgångspunkten för färdplanen är fem fokusområden där alla i Umeå behövs för att minska utsläppen:

- Mobilitet och transporter
- Energi och byggd miljö
- Konsumtion och cirkulär ekonomi
- Mat och jordbruk
- Övriga kompletterande åtgärder

Exempel: Eskilstuna¹⁸¹

Här kan representanter för företag, organisationer och föreningar fylla i en avsiktsförklaring och välja de områden verksamheten kommer bidra till för att nå målet om ett klimatpositivt Eskilstuna 2045. Ni förbinder er inte till något, men tydliggör er ambition och att ni vill kunna följa och/eller delta i klimatomställningsarbetet i Eskilstuna kommun. Klimatåtagandet är indelat i samma fem områden som Klimatprogram Eskilstuna:

- Transportera och resa hållbart
- Använda och producera energi effektivt
- Konsumera och producera medvetet
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Lagra och ta upp växthusgaser

Eskilstuna kommun

Sök

Meny

Miljö

Klimatomställning Eskilstuna

Översikt Våra klimatmål Våra verktyg Vår klimatpåverkan Vår väg framåt Vill du bidra?

Projekt & events Klimatrevolution 2024 Företagen som ställer om

Transportera och resa hållbart Använda och producera energi effektivt Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan Konsumera och producera medvetet Lagra och ta upp växthusgaser

Bilaga C. Företagen

De 13 städerna har samlat på sig totalt >500 lokala klimatkontrakt, där de allra flesta är unika bolag som bara finns med i en stads satsning. Spridningen är stor mellan städerna vad gäller antal företag som man har engagerat i lokala klimatkontrakt. Detta kan delvis troligen förklaras av hur länge det lokala klimatkontraktet har använts som verktyg i omställningsarbetet samt av hur många företag som finns i kommunen.

Den största faktorn är dock troligen hur aktivt staden har arbetat med rekrytering av företag samt vilket upplevt värde som erbjudandena har haft. Det är också möjligt att stadens övriga insatser för att engagera företag spelar in, som exempelvis specifika branschsatsningar eller satsningar på stora innovationsinitiativ. På de undersökta webbsidorna har ingen information funnits vad gäller städernas rekryteringsstrategier till de lokala klimatkontrakten eller utfall av dessa.

Nedan beskrivs följande aspekter vad gäller företagen:

- Antal engagerade företag i lokala klimatkontrakt
- Spridning med avseende på typer av bolag
- Stora lokala privata arbetsgivares engagemang i lokala klimatkontrakt
- Stora företags engagemang i lokala klimatkontrakt
- Engagemanget hos de största leverantörerna till offentlig sektor
- Största utsläpparnas engagemang i lokala klimatkontrakt
- Multipla engagemang på olika nivåer

En tabell finns även med som visar explicit förekomst av kommunala bolag. Dock ska noteras att undersökningen utgick från namn på företag, inte organisationsnummer vilket gör att koncernstrukturer inte fångas. För att göra mer detaljerade studier av vilken typ av företag som skrivit på lokala klimatkontrakt ur ett branschperspektiv krävs organisationsnummer och SNI-kod.

Vad gäller engagemanget hos stora företag ger nedanstående data endast en fingervisning, eftersom koncernen består av många olika bolag på olika nivåer. Bara för att en del av en koncern valt att gå med i antingen ett lokalt klimatkontrakt eller ett internationellt initiativ betyder inte det att hela organisationen är engagerad.

Företagens engagemang i lokala klimatkontrakt

Av tabeller nedan framgår att det finns stora variationer i antal företag som de olika städerna har engagerat, med Helsingborg i topp med 92 och en median på 41. Ingen stad har engagerat fler än 2% av företagen även om man räknar bort handelsbolagen. Om ambitionen är att skala ut i form av att engagera alla företag i hela staden så återstår mycket arbete.

Tabell C.1 Antal företag som skrivit under lokala klimatkontrakt per kommun

Stad	Startår	Totalt antal medlemmar	Antal/andel privata företag ¹⁸²	Antal företag i kommunen/varav AB ¹⁸³	Kvot ¹⁸⁴
Borlänge	2023	47	41 (87%)	3.615/2.325	2%=41/2.325
Eskilstuna	2023	47	47 (100%)	7.162/4.484	1%=47/4.484
Gävle	2023	72	66 (91%)	7.438/5.077	1%=66/5.077
Helsingborg	2023	104	92 (88%)	14.413/9.858	1%=92/9.858
Kalmar	2023	17	17 (100%)	5.828/3.775	<1%=17/3.775
Karlstad	2023	20 ¹⁸⁵	20 (100%)	8.330/5.524	<1%=20/5.524
Kristianstad	2023	22	22 (100%)	6.958/4.261	<1%=22/4.261
Linköping	2018	20	13 (65%)	12.289/8.015	<1%=13/8.015
Lund	2018	30	22 (73%)	12.346/7.985	<1%=22/7.985
Malmö	2020	47	41 (87%)	36.554/23.205	<1%=41/23.205
Umeå	2022	57	44 (77%)	10.171/6.360	<1%=44/6.360
Uppsala	2010	45	27 (60%)	20.783/12.891	<1%=27/12.891
Växjö	2021	54	46 (85%)	7.819/5.081	<1%=46/5.081

Det är dock högst osäkert om antal företag eller andel av totala antalet företag är ett bra mått, då det troligen är viktigare med att "rätt" företag är med kopplat till vilka branscher som är tongivande och med stor påverkan men också hur maktstrukturerna och värdekedjor ser ut, speciellt på mindre orter.

Spridning av typer av bolag

Ingen detaljerad analys har gjorts av spridningen av bolag vad gäller storlek eller bransch på grund av brist på tillgång till organisationsnummer. Vid en snabb överblick förefaller dock spridningen oftast vara stor vad gäller storlek på bolagen och bransch. Många bolag inom transport, energi-samt fastighets&byggbranschen är representerade liksom de stora teknikkonsulterna. Däremot syns företag inom exempelvis jordbrukssektorn, livsmedel, IT, mode och kultur&kreativa näringar mer sällan.

Exempel: Helsingborg¹⁸⁶

Företag och föreningar som skrivit på Klimatavtal Helsingborg.

A Sustainable Tomorrow	Garnito	OG Cleanfuels
AFRY Infrastructure	Granitor Properties	Order Nordic AB
Akea	Green Compliance AB	Pharmapartner
AkkaFRAKT Ekonomisk Förening	Greenfood AB	Piraya
Almi Företagspartner Skåne AB	Helsingborgs Arena	Purena AB
Avalon Innovation Technology AB	Helsingborgs fältrittklubb	Ramström Transmission AB
BAMA Fresh Cuts AB	Helsingborgs Företagsgrupper	Rekomo AB
BRA Braathens Regional Airways AB	Helsingborgs Hamm	Repairit AB
Brand och Säkerhet	Helsingborgs Tennisklubb	Riksbyggen Ekonomisk förening
Brinova	Helsingborgshem	Rya Golfklubb
Bruket kaffear	HIF Inspireras av andra!	SAN Måleri AB
Byggmästaren i Skåne	Hittarps IK	Sanissi Consulting
Catena	Holistic Push AB	Scandhoco AB
CC Höganäs Kakel AB	Hr Björkmans entrémattor	Skanska
Clarion Hotel Sea U	HSB Nordvästra Skåne	Solel i Helsingborg
Clemondo	JELS AB	Saint Gobain Ecophone AB
CM Byggkonsult AB	Johnson & Johnson/McNeil AB	Sparbanken Syd
CousticGlo Scandinavia AB	Klimatstrategerna i Helsingborg AB	Sustainablelink (tidigare Miljöbron)
Dahl Sverige AB	Klimat Transport	Sustainable Food Waste SFW AB
Deep Vision AB	Kodeda konsulter	Swedish Logistic Property AB
Diab AB	Krokstorps Gärd	Wihlborgs fastigheter Inspireras av andra!
Dunker Bar & Matsal	LaddaTillsammans Sverige AB	Tagger Sweden
Elicykelpunkten Helsingborg Soonr AB	Lansa fastigheter AB	Travelshop Helsingborg
Elis Textilservice Inspireras av andra!	LikeabossAcademy	Treano
Enlantern	Lottenlund Estate AB	Vasatorps golfklubb
Eradur AB	LP Måleri i Helsingborg AB	Välaborgen AB
Eskilsminne IF	Lumenex AB	Våla Trädgårdar
FC Helsingborg	Marknadsföreningen Helsingborgsregionen	Water Company i Sverige AB
Filborna Arena AB	Magnihill AB	Wellbefy
FL Plåt AB	Medea AB	Welloark AB
FOJAB	Mindpark Helsingborg AB	Willhem
Future IT Partner	NoWaste Logistics	Öresundskraft Inspireras av andra!
Francis Kyliindustri AB	NSR AB	Öresund Strategy & Design
Föreningen Ormtanken	Ntex Inrikes	Öresunds VVS AB
Gaia Biomaterials	Nudgd AB	

Berätta gärna för andra!

Exempel: Kristianstad¹

Aktiva lokala klimatkontrakt

De fem första lokala klimatkontrakten tecknades i oktober 2023 och i december anslöt sig ytterligare sex företag. I mars 2024 skrev 11 nya företag under och nu finns det totalt 22 lokala klimatkontrakt mellan Kristianstads kommun och näringslivet.

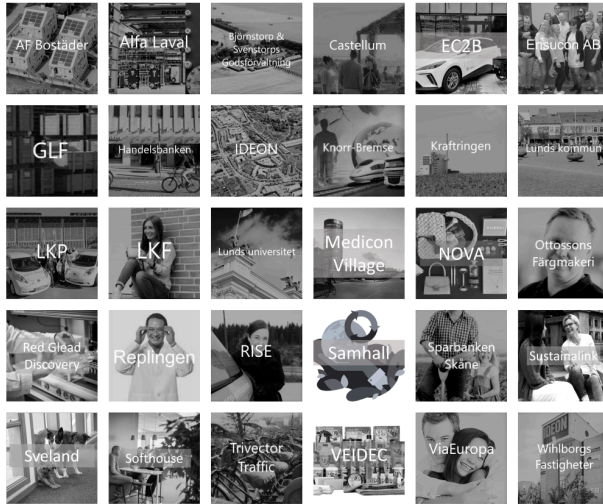

¹ <https://www.kristianstad.se/byggaboochmiljo/klimatochhallbarhetsarbete/engageradig/lokalklimatkontrakt.5863.html>

Exempel: Lund²

Medlemmar

Exempel: Växjö¹⁸⁷

Signatörer Växjödeklarationen

² <https://lundsklimat.se/medlemmar/>

Stora lokala privata arbetsgivares engagemang i lokala klimatkontrakt

För att utforska huruvida stora privata arbetsgivare engagerar sig i lokala klimatkontrakt valdes tre ”stickprov” ut i form av Borlänge (minst antal AB), Malmö (störst antal AB) och Växjö (medianantal AB¹⁸⁸).

Stad	Antal AB i kommunen ¹⁸⁹	Andel av de 15 största lokala privata arbetsgivarna ¹⁹⁰	Företagen
Borlänge	2.325	20%	SSAB, Fiskarhedenvillan, IKEA
Växjö	5.081	27%	Atea, Micropower Group, Visma, Volvo CE
Malmö	23.205	7%	Skanska

Stora företags engagemang i lokala klimatkontrakt

Det är viktigt att notera att vad gäller företagsstrukturen i Sverige, som också är generell i alla kommuner, är att småföretagen är många samt står för många arbetstillfällen. De stora företagen har dock en stor betydelse vad gäller innovation och förädlingsvärde, samt kan också fungera som omställningsmotorer vid etableringar.

”Det finns idag cirka 1,2 miljoner företag i Sverige. Flertalet av dessa, 97 procent, är småföretag med färre än 10 anställda (se figur nedan). Små och medelstora företag (0-249 anställda) utgör tillsammans 99,9 procent av samtliga företag. De stora företagen med 250 eller fler anställda utgör således endast en promille av det totala antalet företag.

Tittar vi istället på antalet anställda, omsättningen och förädlingsvärdet förändras bilden. Trots att storföretagen bara utgör en mycket liten andel av antalet företag så står de för nästan 40 procent av omsättningen och förädlingsvärdet i näringslivet, samt en dryg tredjedel av antalet anställda. Småföretagen (0-49 anställda) står för cirka 40 procent av omsättningen och förädlingsvärdet, samt 46 procent av de anställda i näringslivet. De medelstora företagen (50-249 anställda) står i sin tur för cirka 20 procent av omsättningen, förädlingsvärdet och de anställda i näringslivet.” Tillväxtverket, 2024¹⁹¹

I tabellen nedan framgår att av de 12 största företagen i Sverige så har sju skrivit på lokala klimatkontrakt men få är medlemmar i Viable Cities.

Tabell C.3 Företagen med flest anställda i Sverige, deras medverkan i lokala klimatkontrakt samt eventuellt medlemskap Viable Cities

Företag ¹⁹²	Anställda i Sverige	Anställda utomlands	Omsättning - msek	Skrivit under lokalt klimatkontrakt	Medlem i Viable Cities
Volvo AB	22 013	64 303	473 479	Umeå ¹⁹³ , Växjö ¹⁹⁴	Nej
Volvo Car AB	21 371	21 798	330 145	-	Nej
Samhall AB*	20 086		3 289	Lund	Nej
Postnord AB*	18 251	8 450	40 212	-	Nej
Scania AB	19 466	31 753	170 004	Eskilstuna	Ja
Saab AB	15 044	3 511	42 006	Linköping	Nej
Ericsson, Telefon AB LM	14 043	87 698	271 546	Linköping	Ja
ICA Gruppen AB	12 904	10 973	136 253	Linköping ¹⁹⁵	Nej
H & M Hennes & Mauritz AB	10 447	96 075	223 553	-	Nej
Securitas AB	10 000	276 840	133 237	-	Nej
Skanska AB	7 449	20 740	163 174	Gävle, Helsingborg, Kalmar, Kristianstad, Malmö, Umeå, Uppsala, Växjö	Ja
Sandvik AB	7 069	35 249	123 453	-	Nej

* Offentligt ägda företag.

En viktig aspekt av de stora företagen är deras nationella och internationella spridning. Här finns alltså möjlighet till påverkan långt utanför stadens gränser.

Största leverantörerna till offentlig sektor

En samkörning av de största leverantörerna till offentlig sektor¹⁹⁶ och de som skrivit på lokala klimatkontrakt samt medlemsregistret för Viable Cities resulterade i följande tabell:

Tabell C.4 Största leverantörerna till offentlig sektor, deras medverkan i lokala klimatkontrakt samt eventuellt medlemskap Viable Cities

Plats	Företag	Skrivit på lokalt klimatkontrakt	Medlem i Viable Cities
1	Peab	Eskilstuna, Umeå, Uppsala	
2	NCC	Borlänge, Gävle, Uppsala	Ja
3	Atea	Borlänge, Eskilstuna, Gävle, Umeå, Uppsala	
4	Skanska	Gävle, Helsingborg, Kalmar, Kristianstad, Malmö, Umeå, Uppsala, Växjö	Ja
13	Martin & Servera	Malmö, Umeå	
18	SWECO	Gävle, Uppsala, Umeå	Ja
19	Telia Company	Gävle	Ja
28	WSP Sverige	Eskilstuna, Gävle, Uppsala, Växjö	Ja
31	AFRY	Växjö, Gävle, Umeå, Borlänge, Helsingborg	Ja
55	Tyréns	Borlänge, Eskilstuna, Gävle, Umeå, Uppsala	
57	Caverion Sverige	Malmö	
67	Castellum	Lund	
96	Nordic Peak Holding (Visma)	Växjö	
100	Wihlborgs Fastigheter	Helsingborg, Malmö	

Resultaten ger en fingervisning om att många städer lyckats engagera flera av de största leverantörerna även om det är troligt att många fler skulle vara möjliga att få med. En möjlig utveckling av denna data är att titta på leverantörer för samtliga 13 kommuner och matcha dem mot de lokala klimatkontrakten.

Största utsläpparnas engagemang i lokala klimatkontrakt

Vid en analys av de 20 företag som släpper ut mest koldioxid 2022¹⁹⁷ finns de flesta företagen i andra städer än de 13 som har lokala klimatkontrakt¹⁹⁸. Några kommunala energiproducerande bolag finns med på listan men endast ett privat: SSAB, som har skrivit på det lokala klimatkontraktet i Borlänge.

Multipla engagemang

Av Viable Cities 80 privata företagsmedlemmar¹⁹⁹ har 17 skrivit på ett lokalt klimatkontrakt. Av dessa verkar 10 i fler än en stad.

Tabell D.4 Företag som skrivit på lokala klimatkontrakt och är medlemmar i Viable Cities	
Företag	Lokalt klimatkontrakt
AFRY	Växjö, Gävle, Umeå, Borlänge, Helsingborg
E.ON	Malmö
Ericsson	Linköping
Everenergy	Eskilstuna, Gävle
Granitor ²⁰⁰	Malmö, Helsingborg
Knowit	Gävle
Krook&Tjäder	Kristianstad, Uppsala
NCC	Borlänge, Gävle, Uppsala
Ragn-Sells	Borlänge, Gävle, Umeå, Uppsala, Växjö
Scania	Eskilstuna
Siemens	Eskilstuna
Skanska	Gävle, Helsingborg, Kalmar, Kristianstad, Malmö, Umeå, Uppsala, Växjö
Sweco	Gävle, Uppsala, Umeå
Tengbom	Umeå
Trivector	Lund
Tyréns	Borlänge, Eskilstuna, Gävle, Umeå, Uppsala
WSP	Eskilstuna, Gävle, Uppsala, Växjö

Flera av de som bara har skrivit på ett lokalt klimatkontrakt i en stad finns på fler orter som exempelvis Tengbom, Knowit, Ericsson och Krook&Tjäder²⁰¹.

Det finns också 20 företag²⁰² som har skrivit lokalt klimatkontrakt med flera städer men som inte är medlemmar i Viable Cities: Akademiska Hus²⁰³, Atea, Brinova, Clemondo, Diös, Elis, Enerco, Grant Thornton, Handelsbanken, HSB, Intec, Länsförsäkringar, Martin & Servera Logistik, Peab, Riksbyggen, SEB, Stena Recycling, Structor, White, och Wihlborgs.

Vad gäller andra sätt som företag kan engagera sig i så ger nedanstående tabell en översikt över ett urval av nationella och internationella initiativ:

Tabell C.5 Företag som skrivit på lokala klimatkontrakt och samtidigt är medlemmar i nationella och internationella klimatinitiativ för företag

Företag	Alliance of CEO Climate Leaders ²⁰⁴	CEO Alliance	First Movers Coalition ²⁰⁵	WBCSD ²⁰⁶	Corporate Partnerships WWF Sweden ²⁰⁷	Exponential Roadmap ²⁰⁸	Fossilfritt Sverige ²⁰⁹
AFRY						Ja	Ja
Arla							Ja
Biodriv Mitt							Ja
Castellum						Ja	Ja
E.ON		Ja					Ja
Elis							Ja
Ericsson		Ja				Ja	Ja
IKEA	Ja				Ja	Ja	Ja
Knowit						Ja	Ja
Krook& Tjäder							Ja
NCC							Ja
Orkla							Ja
Peab							Ja
Polarbröd							Ja
Ragn-Sells						Ja	
Riksbyggen							Ja
Saab							Ja
Scania	Ja	Ja	Ja				Ja
SEB					Ja		
Siemens	Ja						Ja
Skanska		Ja		Ja			Ja
SSAB			Ja				Ja
Stena Recycling							Ja
Sweco				Ja			Ja
Telia						Ja	Ja
Trivector							Ja
Tyréns							Ja
Vasakronan							Ja

Volvo Group	Ja		Ja				Ja
WSP						Ja	Ja
White							Ja
Wihlborgs fastigheter							

I tillägg till ovanstående internationella engagemang ska nämnas att företag också har nära samverkan med de 112 missionstäderna²¹⁰ som exempelvis Sweco som skrivit under Leuvens lokalt klimatkontrakt²¹¹. Dock har det inte varit möjligt att utforska detta i mer detalj då information om dessa städers lokala klimatkontrakt och vilka som signerat dem inte finns lätt att tillgå.

De kommunala bolagens engagemang

Fokus i denna studie ligger på de privata företagens engagemang i lokala klimatkontrakt. Emellertid är det även av intresse att utforska de kommunala bolagens medverkan, eftersom dessa har en möjlighet att påverka både branscher och värdekedjor, samt vara goda förebilder. Nedan finns en översikt över vilka kommunala bolag (helägda eller delägda) som explicit fanns med på listorna över undertecknare av lokala klimatkontrakt²¹².

Tabell C.6 De kommunala bolagens engagemang i lokala klimatkontrakt							
Stad	Energi	Fastighet ²¹³	ÅV ²¹⁴	VA	Parkering	Hamn	Kultur & Turism
Borlänge	1	2					
Eskilstuna	1						
Gävle	1	2	1		1	1	
Helsingborg	1	1				1	1
Linköping ²¹⁵	1	3	1	1			
Lund		1					
Malmö				2	1		
Umeå	1	2	1		1	1	2
Uppsala				1	1		1
Växjö			1				
SUMMA	6	11	4	4	4	3	4

Noteras bör att det är möjligt att de kommunala bolagen implicit antas medverka genom att kommunen som organisation är en del av avtalet. Informationen ger ändå en viss vägledning vad gäller vilka typer av kommunala bolag som är mest involverade i lokala klimatkontrakt. Ingen av städerna hade explicit med samtliga sina kommunala bolag i sitt lokala klimatkontrakt, med Växjö som möjligt undantag som endast angivit kommunkoncernen som del av Växjödeklarationen och nämner inga dotterbolag.

Vad gäller förekomsten av kommunala bolag så varierar den stort vilket beror på en mängd faktorer som exempelvis att vissa kommuner valt att privatisera viss service som exempelvis energibolag eller att man inte har viss typ av service som exempelvis hamn eller kommersiella fastigheter.

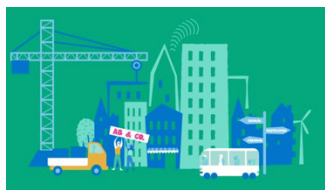

Bilaga D. Syntes

Resultaten visar på både likheter och skillnader mellan de lokala klimatkontrakten. Av naturliga skäl finns det någon form av mognadsprogression som är relaterad till hur länge staden har arbetat med verktyget lokalt klimatkontrakt. Till detta hör även mängden resurser och kompetenser som krävs för att driva en mer omfattande process vad gäller både erbjudanden samt uppföljning av resultat och effekter.

Dessa aspekter beskriv nedan i tre fiktiva typfall som är en syntes av analysen av materialet. Ingen av dessa typfall har en direkt motsvarighet i en enda av de 13 städerna, utan utgör sammanvägningar som lånar drag från flera håll. Även om typfallen beskriver en viss progression så utgör de inte linjära utvecklingssteg men troligen kan Annestad utvecklas till Domköping om resurser tillsätts och engagemanget är stort.

Annestad

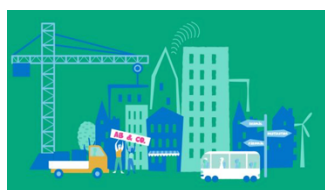

På förstasidan på www.annestad.se ligger nyheten om att staden nu har haft sin första träff med alla de 20 organisationer som skrivit på klimatavsiktsförklaringen. I artikeln citeras miljöchefen som uttrycker sin stolthet över att kunna samla både företag och organisationer från civilsamhället som vill göra skillnad för klimatet.

På agendan stod både en inspirationsföreläsning från en lokal miljöbloggare som nyss utkommit med sin första bok och en workshop där alla fick föreslå lokalt relaterade utmaningar att diskutera. En av företagsdeltagarna var mycket nöjd med att på detta sätt kunna visa sitt engagemang för klimatet och träffa andra att kroka arm med. Hen tyckte att kommunen gjort ett bra jobb med organiseringen och såg fram emot att komma på fler träffar.

Nyheten avslutas med information om att arbetet med avsiktsförklaringen är en del av ett treårigt externfinansierat projekt som i sin tur är en komponent i stadens långsiktiga satsning Klimatneutrala Annestad.

Bertilstuna

I nyhetsbrevet till Bertilstuna Klimatledarnätverk detta kvartal finns mycket information till medlemsföretagen. Här beskrivs resultat från de workshoppar som hållits den senaste tiden inom fokusområdena energi, transport och logistik samt byggd miljö. Varje workshop har fokuserat en specifik utmaning och letts av en företagsmedlem som samlat deltagare från stora delar av värdekedjan.

I en artikel presenteras en ny medlem som beskriver hur deltagandet i nätverket passar in i företagets affärsutveckling samt sin handlingsplan för att både minska utsläppen och öka försäljningen av sina energieffektiviseringsprodukter.

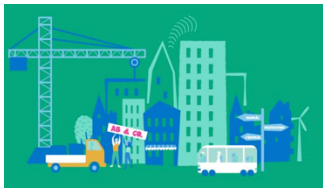

I kalendarier finns ett seminarium där traktens IUC berättar om kommande EU-lagstiftning och dess konsekvenser för olika typer av företag och branscher, en workshop om samverkan för ökad kompetensförsörjning inom elektrifiering, ett möte om en RFI inför en kommande kommunal upphandling samt ett rundabordsamtal med fokus på hur Bertilstuna Klimatledarnätverk kan bidra till stadens planerade satsning på gröna resplaner.

Nyhetsbrevet avslutas med en lista över pågående innovationsprojekt som nätverkets medlemmar medverkar i och en sammanställning på möjliga finansieringskällor. Ett av projekten handlar om den stora satsningen på industriell symbios som pågår i stadens nya industriområde och som förväntas få stor publicitet samt attrahera fler bolag att etablera sig.

Avsändare är nätverkskoordinatoren som man kan vända sig till för mer information och förslag till aktiviteter. Koordinatoren jobbar på deltid och är finansierad främst av medel från kommunens näringslivskontor som en del av den politiskt tagna näringslivsstrategin. I övrigt bidrar nätverkets medlemmar med arbetstid och lokaler.

Domköping

I årsrapporten från Domköpings Klimatförening beskrivs alla aktiviteter som genomförts under året inom fem olika temaområden och med ansvariga från olika organisationer. Här finns också en beskrivning av styrelsen som består av personer från privata och kommunala företag, civilsamhället, branschorganisationer och kommunen.

I rapporten ingår även en analys med rekommendationer från det klimatråd som inrättades av föreningen förra året med en bred representation där även forskare från högskolan är representerad.

På mittuppslaget finns en bild från 10-årsjubileet med kommunfullmäktiges ordförande i samspråk med handelskammarens VD på scenen där de diskuterar hur utmaningar och möjligheter med klimatomställningen formar den regionala utvecklingen. Jubileet hölls i Folkets hus för att kunna rymma alla medlemmar. Medlemsantalet har stadigt vuxit under åren, inte minst bland företagen där nu alla de största arbetsgivarna är med.

En viktig del i rapporten utgörs av en beskrivning av de insatser som gjorts av medlemmarna för att minska utsläppen av växthusgaser och effekterna av dessa. Dataserierna går tillbaka från föreningens inrättande och föreningens medlemmar lämnar in sina rapporter varje år via föreningens app. Här finns också en beskrivning av hur föreningens webbplats har utvecklats vad gäller konkreta tips och verktyg.

Föreningens insatser utgår från stadens analys av utsläpp och överlappar till stor del med de områden som utpekats i stadens färdplan som speciellt viktiga att jobba med. Dock har föreningen egen rådighet och har detta år gjort en specialsatsning som inte är prioriterad i kommunens färdplan, men som medlemmarna ansåg vara viktig för att öka stadens attraktivitet för både boende och företag.

Under året har föreningen genomfört flera utvecklingsprojekt bland annat kopplat till stadens klimatinvesteringsplaner, men också policylab med deltagare från kommun, region och från den statliga myndighet som finns på orten. Föreningens finansiering består av intäkter från medlemsavgifter, ekonomiskt bidrag från kommunen, eget arbete från medlemmarna samt externa projektmedel.

Fotnoter

Sammanfattning

---

¹ https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_3871

³ <https://youtu.be/ji6exGzEhPk?si=IdCBNEw-w3WAFjMy>

⁴ www.viablecities.se

⁵ Doci, Roracher & Kordas "Knowledge management in transition management: The ripples of learning" https://www.researchgate.net/publication/357153845_Knowledge_management_in_transition_management_The_ripples_of_learning

⁶ Se <https://viablecities.se/klimatneutrala-stader-2030/transition-lab/> och <https://medium.com/viable-cities/the-viable-cities-transition-lab-a-collaborative-learning-environment-94d436f9827b>

⁷ <https://capacities.eu>

⁸ <https://netzerocities.eu>

⁹ <https://doi.org/10.1177/1356389021997855>

Resultat

¹⁰ Bedömningen av vilka medlemmar som är privat företag är författarens egen och baserat på verksamhetens namn, varför vissa fel kan förekomma och fördelningen ska därför ses som ungefärlig.

¹¹ Karlstad tillhandahåller ingen komplett lista av vilka som skrivit under avtalet, utan anger i information från februari 2024 att antalet företag som skrivit under 20 och ger fyra exempel. <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/vi-har-skrivit-pa>

Analys, syntes och diskussion

¹² <https://www.dagenssamhalle.se/offentlig-ekonomi/upphandling/100-listan-bolagen-som-levererar-mest-till-offentlig-sektor-miljardrullning-till-tre-byggkoncerner/>

¹³ <https://www.sverigesnatur.org/aktuellt/de-slappte-ut-mest-koldioxid-2022/>

¹⁴ Se även <https://www.klimatkollen.se/foretag/utslappen/lista> för detaljerad information om svenska företags utsläpp.

¹⁵ <https://viablecities.se/om/medlemmar/240726>

¹⁶ https://viablecities.se/wp-content/uploads/2024/01/Klimatkontrakt_Borlange_2023.pdf

¹⁷ https://viablecities.se/wp-content/uploads/2024/01/Klimatkontrakt_Umea_2023.pdf

¹⁸ Se exempelvis formulering i utlysningen 2024 <https://viablecities.se/wp-content/uploads/2024/03/Utlysning-Klimatneutrala-stader-2030-3.0-slutversion-6-mars-2024.pdf>

¹⁹ <https://medium.com/viable-cities/hur-maxas-staders-klimatkontrakt-2be81f452e95>

²⁰ Se www.viablecities.se

²¹ Se även rapporten "Underlag till Viable Cities arbete med Entreprenörskap och tillväxt" för fler uppslag kopplat till innovationsekosystemet. <https://viablecities.se/wp-content/uploads/2023/11/Viable-Cities-report-2019-4-Entreprenorskap.pdf>

---

²² <https://portal.research.lu.se/sv/publications/urban-neighborhoods-the-locus-of-change-what-can-we-learn-from-th>

²³ Se exempelvis Larssons rapport https://viablecities.se/wp-content/uploads/2023/11/KTH_ViableCitiesRapport_Klimatomställningavstader.pdf, Backlunds artikel <https://medium.com/viable-cities/medborgare-för-klimatomställning-i-hammarby-sjöstad-3454d4c77f22> samt förstudieprojektet PLATS

https://viablecities.se/satsningar/plats/&ved=2ahUKEwj196_64cyIAxVzQPEDHb4MDCMQFnoECBMQAQ&usg=AOvVaw3HqjL_1KCx8IDbgLArbta

²⁴ <https://dutpartnership.eu>

²⁵ Se exempelvis Winslow&Coenen, 2023 "Sustainability transitions to circular cities: experimentation between urban vitalism and mechanism" <https://doi.org/10.1016/j.cities.2023.104531> och "Rättvis omställning: det fossilfria samhällets platser, politik och etik" <https://liu.se/forskning/det-fossilfria-samhällets-platser-politik-och-etik>

²⁶ <https://www.sei.org/tools/konsumtionskompassen/>

²⁷ <https://helsingborginnovationdistrict.com>

²⁸ <https://www.futurebylund.se/lund-id>

²⁹ Se exempelvis "Mission-Oriented Innovation Districts: Towards challenge-led, place-based urban innovation" av Fastenrath, Tavassoli, Sharp, Raven, Coenen, Wilson och Schraven <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.138079>

³⁰ <https://www.giid.org>

³¹ <https://www.lu.se/forskning/tematiska-samverkansinitiativ/klimatneutrala-stader-2030>

³² <https://viablecities.se/satsningar/thriving-north/>

³³

<https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/publikationer/publikationer2023/foretagensgronaomstallning.6046.htm>

³⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_3871

³⁵

https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/6h34op_rapport_nationell_strategi_for_att_attrahera_internationell_kompe_1217898.html/Rapport_Nationell_strategi_for_att_attrahera_internationell_kompetens_webb_002_.pdf

³⁶ <https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/rapport/rapportserien/2024-05-20-gron-omstallning-och-kompetensforsorjning.html>

³⁷ https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/kompetensforsorjning-for-klimatomstallningen_1175404.html

³⁸ <https://www.techsverige.se/hallbartech/9-forslag-for-en-hallbar-utveckling/>

³⁹ <https://www.industridagen.se>

⁴⁰ <https://www.naturvardsverket.se/klimatklivet>

⁴¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/green-deal-industrial-plan_en

⁴² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/green-deal-industrial-plan/net-zero-industry-act_en

⁴³ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/sustainable-products/ecodesign-sustainable-products-regulation_en

⁴⁴ https://reform-support.ec.europa.eu/our-projects/flagship-technical-support-projects/tsi-2025-flagship-implementation-sustainability-reporting-framework-companies-including-smes_en

---

45

<https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/statistikochanalys/trenderochanalyser/trenderochanalyser/forandringar-iklimatetpaverkarforetagen.3582.html>

⁴⁶ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv

⁴⁷ <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/06/eus-klimatpaket-fit-for-55-ar-en-milstolpe-i-klimatarbetet/>

⁴⁸ <https://www.ri.se/sv/omställningslyftet/kunskapsbibliotek/omställningskunskaper/hallbarhetsrapportering>

⁴⁹

<https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/publikationer/publikationer2023/eutaxonominomhallbarainvesteringar-hurpaverkassmaochmedelstoraforetag.3716.html>

⁵⁰ Se bland annat Pereverzas artiklar <https://medium.com/viable-cities/re-framing-of-challenges-in-portfolio-based-approaches-for-system-transformations-b375121ed22e> och <https://medium.com/viable-cities/transformative-portfolio-based-approaches-for-urban-transition-governance-insights-from-the-recent-6dca5d6fad02>

⁵¹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2019-07/ec_rtd_mazzucato-report-issue2_072019.pdf (2019).

⁵² Se <https://www.linkedin.com/pulse/malmö-jobbar-horisontellt-och-internationellt-viablecities-yieyf/> samt även kommande artikel av Mujkic & Shabb "Malmö's Engagement with the Private sector for achieving Climate Goals".

⁵³ <https://netzerocities.eu>

⁵⁴ <https://skr.se/skr/tjanster/larandeexempel.27322.html>

⁵⁵ Se exempelvis artikeln "Challenges and drivers for positive energy districts in a Swedish context", Mattsson, Lundberg, Olofsson, Kordas och Gireesh Nair, 2022 <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-198544>

⁵⁶ Se Löfmarcks artikel " Klimatfrågan och digitaliseringen — kan de gå hand i hand?"

<https://medium.com/viable-cities/klimatfrågan-och-digitaliseringen-kan-de-gå-hand-i-hand-e0a6a4c947c8>

⁵⁷ <https://www.almega.se/app/uploads/sites/2/2022/06/tech-sverige-rapport-hallbar-tech-tech-for-klimatet-2022.pdf>

⁵⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/MT/speech_19_6408

⁵⁹ <https://www.scdi.se/twin-transition/>

⁶⁰ <https://press.volante.se/posts/pressreleases/har-ai-makten-over-besluten>

⁶¹ <https://impactinnovation.se/projekt/net-zero-industry-programme/>

⁶² <https://impactinnovation.se/projekt/shiftsweden/>

⁶³ <https://impactinnovation.se/projekt/sustaingov/>

⁶⁴ <https://impactinnovation.se/projekt/water-wise-societies/>

⁶⁵ https://viablecities.se/wp-content/uploads/2023/11/KTH_ViableCitiesRapport_Klimatomställningavstader.pdf

⁶⁶ <https://en.leuven2030.be>

⁶⁷ <https://capacities.eu>

⁶⁸ <https://skr.se/skr/naringslivarbetedigitalisering/naringslivforetagsklimat.348.html>

⁶⁹ Den engelska termen är "imaginary", se REFERENS.

⁷⁰ Chakravarty, J. (2024). Urban Futures in Focus: Imaginaries and Barriers for Urban Climate Neutrality in EU Mission Cities. Lund University.

<https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=9170918&fileId=9170920>

⁷¹ Se exempelvis <https://medium.com/@pergrankvist/a-better-story-about-a-city-that-is-better-for-all-ed2ae66f31e7> och <https://viablecities.se/demo-north/>

⁷² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_3871 och

https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059

---

⁷³ Se exempelvis boken "Exponentiell klimatomställning" för en lista över tekniker

<https://www.rebeckacarlsson.se/>

⁷⁴ Se boken "Sustainability Leadership" där en av författarna är tidigare VD på Scania och numera VD för Stegra (fd H2 Green Steel) <https://www.sustainabilityleadershipbook.com/>

⁷⁵ <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/9zl9Jl/227-foretag-politiker-sluta-bromsa-klimatomstallningen>

⁷⁶

<https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/skrdebatten/debattartiklar/debattartiklar/sverigemastevagavaranytankande.81564.html>

⁷⁷ <https://viablecities.se/klimatneutrala-stader-2030/systemdemonstrator/>

⁷⁸ <https://digitalwellarena.se/2023/08/11/helsingborgs-stad-vill-minska-den-offentliga-konsumtionens-klimatavtryck-med-demand-acceleration-metodiken/>

⁷⁹ <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/innovation-i-upphandling/>

⁸⁰ <https://fossilfrittserige.se/fardplaner/upphandling/>

⁸¹ <https://www.ignitesweden.org/our-offer/ignite-public/>

⁸² <https://viablecities.se/samarbeten/ntp/>

⁸³ <https://skelleftea.se/trainnovation/trainnovationsklustret/arkiv/nyheter/2023-10-23-starten-av-en-ny-rorelse-i-vasterbotten>

⁸⁴ <https://karlof.org/produkt/benchmarking-och-benchlearning/>

⁸⁵ <https://skr.se/download/18.3cd0d917188ba187434942c6/1695990963493/Vem-ska-sta-for-risken.pdf>

⁸⁶

<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/dengronaomstallningenhurliretableringarnave rklighet.82409.html>

⁸⁷ <https://www.dn.se/debatt/staten-maste-dela-pa-riskerna-med-var-vaxtvark/>

⁸⁸ <https://www.linkedin.com/pulse/taking-legitimacy-seriously-carl-mossfeldt-xthwf%3FtrackingId=3JMTaDUjsY6ZA9jYSgWhqw%253D%253D/?trackingId=3JMTaDUjsY6ZA9jYSgWhqw%3D%3D>

⁸⁹ <https://www.regeringen.se/contentassets/990c26a040184c46acc66f89af34437f/232405900webb.pdf>

⁹⁰ <https://www.ivl.se/vart-erbjudande/forskning/hallbart-samhallsbyggande/smart-city-sweden---sveriges-exportplattform-for-hallbara-stader.html>

⁹¹ <http://gti-sweden.se>

⁹² https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/11/ett-starkt-internationellt-klimatarbete-for-sverige/?mtm_campaign=Pressmeddelande&mtm_source=Pressmeddelande&mtm_medium=email

⁹³ https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059

⁹⁴ <https://www.vaxjo.se/sidor/trafik-och-stadsplanering/vaxjo-vaxer/sa-planerar-vi/trastaden.html>

⁹⁵ https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/hallbarhet-miljo-och-energi/svenska-foretag-driver-klimatomstallningen-framat_1173124.html

⁹⁶ <https://foretag.vaxjo.se/hallbart-foretagande/vaxjodeklarationen>

⁹⁷ Bidrog bland annat inom Omställningslyftet <https://iuc.se/uppdrag-och-projekt/avslutade-projekt/>

⁹⁸

<https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/miljohalsa/klimat/programberedningforhallbaromstallning.69451.html>

⁹⁹ <https://tco.se/fakta-och-politik/eu/gemensamt-brev-fran-lo-tco-och-saco-om-direktivet-om-tillborlig-aktsamhet-for-foretag-i-fraga-om-hallbarhet>

¹⁰⁰ <https://tco.se/fakta-och-politik/klimat>

¹⁰¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/990c26a040184c46acc66f89af34437f/232405900webb.pdf>

¹⁰² <https://bokforlagetatlas.se/bocker/livet-som-pagar-har/>

¹⁰³ <https://viablecities.se/klimatfrukost-35/>

---

¹⁰⁴ Se exempelvis "Att Energigemenskapa: Energigemenskaper Som Arena för klimatomställningens Praktiker Och Politik". <https://doi.org/10.37062/sf.60.25394>.

¹⁰⁵ <https://lund.se/coaction-lund/om-coaction-lund>

¹⁰⁶ <https://earth4all.life>

¹⁰⁷ <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1524798/FULLTEXT01.pdf>

¹⁰⁸ Se exempelvis rapporten "Impact Entrepreneurship Competence Development" <https://imcg.se/wp-content/uploads/2020/02/IE-Report-Final-Revised-Feb-2020.pdf>

¹⁰⁹ <https://ungforetagsamhet.se>

Bilaga A. Metoder

¹¹⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Grounded_theory

¹¹¹ <https://viablecities.se/klimatneutrala-stader-2030/klimatkontrakt/>

¹¹² <https://klimatneutralaborlange2030.se/skriv-pa/>

¹¹³ <https://www.eskilstuna.se/kommun-och-politik/hallbar-stad/miljo-och-klimat/klimatomstallning-eskilstuna/vill-du-bidra>

¹¹⁴ <https://www.gavle.se/kommunens-service/kommun-och-politik/samarbeten-projekt-och-arbetsatt/gavle-klimatavtal/>

¹¹⁵ <https://klimatavtal.helsingborg.se/>

¹¹⁶ <https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/ett-gronare-kalmar/klimatneutrala-kalmar-2030/vad-kravs-for-att-kalmar-ska-bli-klimatneutralt.html>

¹¹⁷ <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt>

¹¹⁸

<https://www.kristianstad.se/byggboochmiljo/klimatochhallbarhetsarbete/engageradig/lokalaklimatkontrakt.5863.html>

¹¹⁹ <https://www.linkoping.se/klimatsmart-linkoping/linkopingsinitiativet/>

¹²⁰ <https://lundsklimat.se/>

¹²¹ <https://malmo.se/Miljo-och-klimat/Klimatomstallning-Malmo/Sa-arbetar-vi-for-att-stalla-om-Malmo/Klimatkontrakt-Malmo/Om-Klimatkontrakt-Malmo.html>

¹²²

<https://www.umea.se/byggboochmiljo/samhallsutvecklingochhallbarhet/klimatmiljoochhallbarhet/umeaklimatfardplan/ansluttillumeaklimatfardplan.4.5d42dd88183aec45d4d2057.html>

¹²³ <https://klimatprotokollet.uppsala.se/>

¹²⁴ <https://foretag.vaxjo.se/hallbart-foretagande/vaxjodeklarationen>

¹²⁵ <https://klimat2030.se>

¹²⁶ <https://klimat2030.se/klimatloftet-foretag/>

¹²⁷ Se beskrivning av dessa i Örjan Svanes artikel <https://medium.com/viable-cities/hur-maxas-staders-klimatkontrakt-2be81f452e95> och i Allan Larssons rapport https://viablecities.se/wp-content/uploads/2023/11/KTH_ViableCitiesRapport_Klimatomstallningavstader.pdf

¹²⁸ Antalet företag i Stockholm är 184.605 och i Göteborg finns 67.425 medan Malmö som största stad med lokalt klimatkontrakt har 36.554 företag och medianen för de 13 städerna ligger på 5.524 .

¹²⁹ https://www.businessregiongoteborg.se/sites/brg/files/downloadable_files/Verksamhetsplan%202024.pdf

¹³⁰ <https://foretagsservice.stockholm/driv-utveckling-med-staden/miljo-och-klimatpakten/miljo-och-klimatpakten-levererar/>

¹³¹ <https://vaxer.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/styrdokument/klimathandlingsplan-2020-2023.pdf>

¹³² <https://foretagsservice.stockholm/driv-utveckling-med-staden/miljo-och-klimatpakten/>

¹³³ Lam, D.P.M., Martín-López, B., Wiek, A. et al. Scaling the impact of sustainability initiatives: a typology of amplification processes. *Urban Transform* 2, 3 (2020). <https://doi.org/10.1186/s42854-020-00007-9>

¹³⁴ <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2024/foretagarfakta-2024/>

Bilaga B. Kategorier

¹³⁵ <https://www.linkoping.se/klimatsmart-linkoping/linkopingsinitiativet/>

¹³⁶ <https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/ett-gronare-kalmar/klimatneutrala-kalmar-2030/vad-kravs-for-att-kalmar-ska-bli-klimatneutralt/har-tecknar-du-kalmar-kommuns-lokala-klimatkontrakt.html>

¹³⁷ <https://klimatavtal.helsingborg.se/signera-klimatavtalet/>

¹³⁸ <https://karlstad.se/bygga-bo-och-leva-hallbart/leva-hallbart/klimatneutrala-karlstad-2030/vill-du-samverka-med-oss>

¹³⁹ <https://klimatprotokollet.uppsala.se>

¹⁴⁰

<https://www.umea.se/byggaoochmiljo/samhallsutvecklingochhallbarhet/klimatmiljoochhallbarhet/umeaklimatfardplan/omumeaklimatfardplan.4.5d42dd88183aec45d4d212d.html>

¹⁴¹ <https://klimatavtal.helsingborg.se/signera-klimatavtalet/>

¹⁴² <https://www.gavle.se/kommunens-service/kommun-och-politik/samarbeten-projekt-och-arbetsatt/gavle-klimatavtal/>

¹⁴³ <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/bli-ett-klimatsmart-foretag-organisation>

¹⁴⁴ <https://www.linkoping.se/klimatsmart-linkoping/linkopingsinitiativet/>

¹⁴⁵ <https://lundsklimat.se/om-oss/>

¹⁴⁶

<https://www.kristianstad.se/byggaoochmiljo/klimatochhallbarhetsarbete/engageradig/lokalaklimatkontrakt.5863.html>

¹⁴⁷ <https://www.linkoping.se/contentassets/650fe944e262494081318a3b4b223854/linkopingsinitiativet-arsrapport-2022.pdf>

¹⁴⁸

<https://www.umea.se/byggaoochmiljo/samhallsutvecklingochhallbarhet/klimatmiljoochhallbarhet/umeaklimatfardplan/omumeaklimatfardplan.4.5d42dd88183aec45d4d212d.html>

¹⁴⁹

<https://www.kristianstad.se/byggaoochmiljo/klimatochhallbarhetsarbete/engageradig/lokalaklimatkontrakt.5863.html#h-Instruktionerochmallar>

¹⁵⁰ https://lundsklimat.se/wp-content/uploads/2018/05/Klimatsamverkan-Lund-en-avsiktsforklaring-inom-Borgmästaravtalet_180420.pdf

¹⁵¹ <https://www.eskilstuna.se/kommun-och-politik/hallbar-stad/miljo-och-klimat/klimatomstallning-eskilstuna/vill-du-bidra>

¹⁵² <https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/ett-gronare-kalmar/klimatneutrala-kalmar-2030/vad-kravs-for-att-kalmar-ska-bli-klimatneutralt/har-tecknar-du-kalmar-kommuns-lokala-klimatkontrakt.html>

¹⁵³ <https://lundsklimat.se/aktiviteter/>

¹⁵⁴ <https://malmo.se/Miljo-och-klimat/Klimatomstallning-Malmo/Sa-arbetar-vi-for-att-stalla-om-Malmo/Klimatkontrakt-Malmo/Om-Klimatkontrakt-Malmo.html>

¹⁵⁵ <https://klimatavtal.helsingborg.se>

¹⁵⁶ <https://malmo.se/Miljo-och-klimat/Klimatomstallning-Malmo/Sa-arbetar-vi-for-att-stalla-om-Malmo/Klimatkontrakt-Malmo/Klimatinsatser-for-foretag.html>

¹⁵⁷ <https://klimatneutralaborlange2030.se/skriv-pa/>

¹⁵⁸ <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/bli-ett-klimatsmart-foretag-organisation>

¹⁵⁹

<https://www.eskilstuna.se/download/18.99472f418cdf5d1f462596/1704971489138/Enkatfrågor%20Klimatåtgande.pdf>

¹⁶⁰ <https://www.gavle.se/kommunens-service/kommun-och-politik/samarbeten-projekt-och-arbetsatt/gavle-klimatavtal/>

---

¹⁶¹ <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/stod-till-medverkande>

¹⁶² <https://klimatavtal.helsingborg.se/signera-klimatavtalet/>

¹⁶³ <https://www.gavle.se/kommunens-service/kommun-och-politik/samarbeten-projekt-och-arbetsatt/gavle-klimatavtal/>

¹⁶⁴

<https://www.umea.se/byggaboochmiljo/samhallsutvecklingochhallbarhet/klimatmiljoochhallbarhet/umeaklimatfardplan/omumeaklimatfardplan.4.5d42dd88183aec45d4d212d.html>

¹⁶⁵ <https://klimatprotokollet.uppsala.se/om-klimatprotokollet/>

¹⁶⁶ <https://malmo.se/Miljo-och-klimat/Klimatomställning-Malmo/Sa-arbetar-vi-for-att-stalla-om-Malmo/Klimatkontrakt-Malmo/Om-Klimatkontrakt-Malmo.html>

¹⁶⁷ <https://klimatneutralaborlange2030.se/skriv-pa/>

¹⁶⁸ <https://malmo.se/Miljo-och-klimat/Klimatomställning-Malmo/Sa-arbetar-vi-for-att-stalla-om-Malmo/Klimatkontrakt-Malmo/Om-Klimatkontrakt-Malmo.html>

¹⁶⁹ <https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/ett-gronare-kalmar/klimatneutrala-kalmar-2030/vad-kravs-for-att-kalmar-ska-bli-klimatneutralt/har-tecknar-du-kalmar-kommuns-lokala-klimatkontrakt.html>

¹⁷⁰ Borgmästaravtalet https://lundsklimat.se/wp-content/uploads/2018/05/Klimatsamverkan-Lund-en-avsiktsförklaring-inom-Borgmästaravtalet_180420.pdf

¹⁷¹ <https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/ett-gronare-kalmar/klimatneutrala-kalmar-2030/vad-kravs-for-att-kalmar-ska-bli-klimatneutralt/har-tecknar-du-kalmar-kommuns-lokala-klimatkontrakt.html>

¹⁷² <https://klimatprotokollet.uppsala.se/om-klimatprotokollet/>

¹⁷³ <https://www.eskilstuna.se/kommun-och-politik/hallbar-stad/miljo-och-klimat/klimatomställning-eskilstuna/vill-du-bidra>

¹⁷⁴ <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/gor-en-klimatkartlaggning>

¹⁷⁵

<https://www.kristianstad.se/download/18.22b029d818bb22be35b182e/1699536377937/Instruktioner%20till%20lokalt%20klimatkontrakt%20version%20231109.pdf>

¹⁷⁶ <https://foretag.vaxjo.se/hallbart-foretagande/vaxjodeklarationen>

¹⁷⁷

<https://www.kristianstad.se/download/18.22b029d818bb22be35b182e/1699536377937/Instruktioner%20till%20lokalt%20klimatkontrakt%20version%20231109.pdf>

¹⁷⁸ <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/vilken-forvantan-finns-det-pa-oss-som-foretag-eller-organisation>

¹⁷⁹ <https://klimatprotokollet.uppsala.se/om-klimatprotokollet/medlemskap/bli-medlem/>

¹⁸⁰

<https://www.umea.se/byggaboochmiljo/samhallsutvecklingochhallbarhet/klimatmiljoochhallbarhet/umeaklimatfardplan/omumeaklimatfardplan.4.5d42dd88183aec45d4d212d.html>

¹⁸¹ <https://www.eskilstuna.se/download/18.99472f418cdf5d1f462596/1704971489138/EnkätfrågorKlimatåtagande.pdf>

Bilaga C. Företagen

¹⁸² Bedömningen av vilka medlemmar som är privat företag är min egen och baserat på verksamhetens namn, varför vissa fel kan förekomma och fördelningen ska därför ses som ungefärlig.

¹⁸³ Informationen är hämtad från <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2024/foretagarfakta-2024/> som i sin tur baserar sig på uppgifter från SCB

---

¹⁸⁴ Antal privata företagsmedlemmar/antal AB i kommunen

¹⁸⁵ Karlstad tillhandahåller ingen komplett lista av vilka som skrivit under avtalet, utan anger i information från februari 2024 att antalet företag som skrivit under 20 och ger fyra exempel. <https://karlstad.se/naringsliv-och-foretagande/naringslivet-i-karlstad/lokalt-klimatkontrakt/vi-har-skrivit-pa>

¹⁸⁶ <https://klimatavtal.helsingborg.se/viarmed/>

¹⁸⁷ <https://foretag.vaxjo.se/hallbart-foretagande/vaxjodeklarationen>

¹⁸⁸ Karlstad var egentligen median, men eftersom uppgifter saknas om deras företag valdes Växjö som närmaste stad istället.

¹⁸⁹ Informationen är hämtad från <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2024/foretagarfakta-2024/> som i sin tur baserar sig på uppgifter från SCB.

¹⁹⁰ Informationen är hämtad från <https://www.foretagsklimat.se> som i sin tur baserar sig på uppgifter från SCB.

¹⁹¹

<https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/statistikochanalys/statistikomforetag/foretagande/basfaktaomforetag.1719.html>

¹⁹² Tabellen är delvis baserad på information från

https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/foretagande/naringslivet/sveriges-storsta-foretag_1208377.html

¹⁹³ Volvo GTO Umeå

¹⁹⁴ Volvo CE

¹⁹⁵ ICA Fastigheter

¹⁹⁶ <https://www.dagenssamhalle.se/offentlig-ekonomi/upphandling/100-listan-bolagen-som-levererar-mest-till-offentlig-sektor-miljardrullning-till-tre-byggkoncerner/>

¹⁹⁷ <https://www.sverigesnatur.org/aktuellt/de-slappte-ut-mest-koldioxid-2022/>

¹⁹⁸ Se även <https://www.klimatkollen.se/foretag/utslappen/lista> för detaljerad information om svenska företags utsläpp.

¹⁹⁹ <https://viablecities.se/om/medlemmar/240726>

²⁰⁰ Granitor respektive Granitor Properties.

²⁰¹ Enligt deras respektive webbplatser.

²⁰² Flera av dessa är koncerner med lokala bolag eller ekonomiska föreningar med underavdelningar.

²⁰³ Statligt bolag.

²⁰⁴ <https://initiatives.weforum.org/alliance-of-ceo-climate-leaders/members>

²⁰⁵ <https://initiatives.weforum.org/first-movers-coalition/community>

²⁰⁶ <https://www.wbcsd.org>

²⁰⁷ <https://media.wwf.se/uploads/2024/05/corporate-partnership-report-2023-wwf-sweden.pdf>

²⁰⁸ <https://exponentialroadmap.org>

²⁰⁹ <https://fossilfritt Sverige.se/aktorer/>

²¹⁰ <https://netzerocities.eu/mission-cities/>

²¹¹ <https://www.swecobelgium.be/en/insights/project-news/participation-is-the-key-to-a-climate-neutral-leuven/>

²¹² Korsrefererade med kommunernas egen information om sina kommunala bolag.

²¹³ Inkluderar både bostäder och kommersiella fastigheter.

²¹⁴²¹⁴ Återvinning/Avfallshantering.

²¹⁵ Tekniska verken tillhandahåller tjänster inom bland annat energi, ÅV och VA.